

ਅਠਾਰਵੇਂ ਸਾਲ

PARDES TIMES

18th year in Publication

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ (ਮੁਖ ਸੰਪਾਦਕ)

VOL- 18 No. 443 March 13, 2024

E-mail : info@pardestimes.com

www.pardestimes.com

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

pardestimes

Ph 510-938-7771

ਬਾਇਡਨ ਤੇ ਟਰੰਪ ਨੇ 'ਸੁਪਰ ਮੰਗਲਵਾਰ' ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਚੋਣ 'ਚ ਬਾਜ਼ੀ ਮਾਰੀ

ਵਾਸਿੰਗਟਨ- ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਆ ਬਾਇਡਨ ਅਤੇ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ 15 ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਚੋਣਾਂ ਸਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਹੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਟੱਕਰ ਹੋਣ ਦਾ ਰਾਹ ਮੁਤ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਨਿਕੀ ਹੇਲੀ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਦਾ ਅਵਾਦਾ ਛੱਡਣ ਦਾ ਦਬਾਅ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਾਇਡਨ ਅਤੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਟਰੰਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੁਪਰ ਮੰਗਲਵਾਰ ਦੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 77 ਸਾਲਾ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਡੈਲੀਗੋਟਾਂ (ਵੱਟਰਾਂ) ਦੀ ਨਾਮਾਂਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਮੈਂਬਰ) ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਿਡ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਬਾਇਡਨ (81), ਜੋ ਫਿਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਲਗਪਗ ਸਾਰੇ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਜੋਆ ਬਾਇਡਨ ਨੂੰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੱਸਿਆ।

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਆ ਬਾਇਡਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂਨੀਅਨ ਸੰਬੋਧਨ 'ਚ ਟਰੰਪ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਿਟਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦਾ ਨਾਲ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਤੋਂ ਆਜਾਦੀ ਲਈ ਵੀ ਖੜਕਾਂ ਹਨ। ਇਸ 'ਤੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਟਰੰਪ ਨੇ ਪਲਟਵਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਇਡਨ ਦਾ ਬਿਆਨ ਭਿਆਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਇਡਨ ਗੁੰਸੇ 'ਚ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰੋਸ਼ਾਨ ਸਨ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਬਾਇਡਨ ਨੂੰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੱਸਿਆ।

ਇਸ ਦਰਮਾਨਾਂ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹੰਗਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਓਬਬਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਓਬਬਨ ਨੇ ਇੱਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀ। ਟਰੰਪ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਹੰਗਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਬਾਇਡਨ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿਮ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਚੁਕਿਆ।

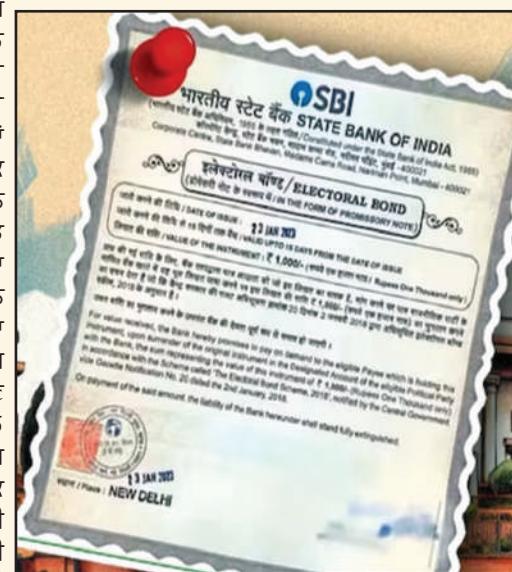
ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਖਤੀ ਅੱਗੇ ਬੇਵੱਸ ਹੋਇਆ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਐਸਬੀਆਈ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਦੇ ਵੇਰਵੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ (ਐਸਬੀਆਈ) ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਲ ਸਾਮ ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸੌਂਪੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੱਲ੍ਹ ਐਸਬੀਆਈ ਨੂੰ 12 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਕੰਮ-ਕਾਜੀ ਸਮਾਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਦੇ ਵੇਰਵਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਆਦੇਸ਼ ਮੁਤਾਬਕ, ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ 15 ਮਾਰਚ ਸਾਮ ਪੰਜ ਵਜੇ ਤੱਕ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣ ਕਾਰਾ ਅਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯੋਜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਮਹੀਨੇ 30 ਕਿਸਤਾਂ ਵਿੱਚ 16,518 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 15 ਫਰਵਰੀ

ਐਸਬੀਆਈ ਨੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ 30 ਜੂਨ ਤੱਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੈਂਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਗਲਵਾਰ ਕੰਮ-ਕਾਜੀ ਸਮਾਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਸਿਆਸੀ ਫੰਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਸਾਸ਼ੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਕਦ ਚੰਦੇ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਕਰੀ ਮਾਰਚ 2018 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਰਾਹੀਂ ਕੈਸ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਇੱਥਾਂ ਬੈਂਕ ਹੋਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਬੈਂਕ ਹੈ।

ਅਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਐਸਬੀਆਈ ਨੇ ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦਿਆਂ ਚੋਣ ਬਾਂਡਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੰਦਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ, ਚੰਦੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਤੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ 13 ਮਾਰਚ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਐਸਬੀਆਈ ਨੇ 2018 ਵਿੱਚ

ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਿਆਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੰਦਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ, ਚੰਦੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਤੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ 13 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ॥

ਬਾਂਡ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਕਰੀ ਮਾਰਚ 2018 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਰਾਹੀਂ ਕੈਸ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਇੱਥਾਂ ਬੈਂਕ ਹੋਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਬੈਂਕ ਹੈ।

See me today and get the discounts and service you deserve

Gurbinder Singh Mavi
Insurance Lic# 0F22244
650-237-0400

20395 Pacifica Dr, Ste 108 Cupertino, CA 94014-3016

Like a Good Neighbor, State Farm is There www.gmavi.com

State farm mutual Automobile Insurance Company. State Farm Indemnity Company Bloomington, IL

Global Green INSURANCE AGENCY

Certified Insurance Agent

Gurdawar Singh Mann Gurbachan Singh Mann

Chelab Singh Sopara Singh ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਗੁਰਦਾਵਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
510-487-1000 Agent License# 0C70672
mann@ggiaba.com www.ggiaba.com

Mann Insurance Brokers Inc.
32146 Alvarado Blvd, Union City, CA 94587

Padam Builders Inc.

ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਦੀ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗਰੰਟੀ
ਆਸੀਂ ਨਵੇਂ ਮਕਾਨ, ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮੇਲ, ਸੋਅਰੂਮ
ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਵਾਲੇਂਡੇਸ਼ਨ ਤੋਂ
ਲੈ ਕੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Bhupinder Singh Padam
email: padambuilders@gmail.com
Licensed # 1019803
CELL 510-565-6667

3143 ARDEN ROAD, HAYWARD CA- 94545

Joshi Law Firm
Attorneys at Law ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਈ
www.joshilawfirm.com info@joshilawfirm.com

ਇਮੀਗੋਸ਼ਨ ਫਿਰੋਟੈਸ਼ਨ ਆਧਾਰ ਤੇ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਅਸਾਈਲਮ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਸਿਟੀਜਨਸਿਪ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਫੈਮਲੀ ਸਟੇਟਸ ਵਿਆਹ ਦੇ ਤਲਾਕ ਦੀ
(559) 312-0083 (O) (888) 630-1230 (F)
SBN: 302226

516 W. SHAW AVE STE 200 FRESNO, CA 93704

ਜਸਪਰੀਤ ਸਿੰਘ
ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਈ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ
ਗਹਿਰੀਜੀ ਸਟੇਟ, ਬੱਚਾ ਗੋਦ ਲੈਣਾ, ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ,
ਵਿਆਹ, ਐਚ ਵਨ, ਐਲ ਵਨ, ਲੇਬਰ
ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦਫਤਰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦਫਤਰ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਦਫਤਰ
3155 Kearney Street, Suite 248 Fremont, CA 94538
51

ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਵੇਖਦੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਤੋੜ ਸਕਦੀਆਂ ਨੇ ਬਾਇਠਨ ਸਰਕਾਰ ਨੀਤੀਆਂ

ਜੋਅ ਬਾਇਠਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਦੇ ਸਮੇਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਕਠੋਰ ਪਰਵਾਸ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਧੇਰੇ “ਨਿਮਰ” ਰਵੱਈਆ ਰੱਖਣਗੇ। ਨੀਤੀਆਂ ਬਲਦਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਫਲਤਾ ਵੀ ਮਿਲੀ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਪਰਵਾਸ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੁੱਚਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਿਸੇ ਤਣ-ਪੱਤਣ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕੀਆਂ ਹਨ।

ਉਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉੱਪਰ ਆਏ ਦਿਨ ਜੱਖਿਆਂ ਦੇ ਜੱਖਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਬੋਲ ਬੋਲੇ ਦਬ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੌਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪਰਵਾਸ (ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ) ਬਾਇਠਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸਿਆਸਿਤ ਸਿਰ ਪੀਤ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਖਤਰਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੇ ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਰਵਾਸ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਣ ਵਿੱਚ ਬਾਇਠਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਇਸੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਬਾਇਠਨ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਸ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਸ਼ੁਰੂ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਬਾਇਠਨ ਨੂੰ ਦਬਾਅ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਣੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਆਓ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਬਾਇਠਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫਰਕ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਹਨ।

ਸ਼ਰਨ ਦਾ ਮਸਲਾ

ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਾਇਠਨ ਅਤੇ ਟਰੰਪ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਵਿਡ ਦੌਰਾਨ ਟਾਈਟਲ-42 ਅਤੇ ਫਿਰ “ਰਿਮੇਨ ਇਨ ਮੈਕਸੀਕੋ” (ਮੈਕਸੀਕੋ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋ) ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਬਾਇਠਨ ਨੇ ਸਰਣ ਮੰਗਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਮੁਖਾਲਫਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਵੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ “ਟਰਾਂਜ਼ਿਟ ਬੈਨ” ਨੂੰ ਖਸ਼ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਜੇ ਕਿਸੇ ਪਰਵਾਸੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰ ਜਾਮੀਨ ਉੱਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਜੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਵੀ ਸਰਣ ਲਈ ਅਰਜੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਅਲੋਚਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਇਠਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਸਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਟਰੰਪ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀਆਂ- ਜ਼ਲਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਫਸੇ ਹੋਏ “ਬਾਈਪਾਰਟੀਸ਼ਨ ਬਾਰਡਰ ਬਿਲ” ਮੁਤਾਬਕ, ਸਰਣ ਉੱਪਰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸਰਹੱਦੀ ਲਾਂਘਿਆਂ ਉੱਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦਬਲੁ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਗਿਣਤੀ ਸੀਮਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਗਿਣਤੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਣ ਉੱਤੇ ਸਰਣਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਾਇਠਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਬਿਲ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਣਾਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਣ ਦੀ ਸੁਰਤ ਵਿੱਚ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੇ ਬੂਹੇ “ਬੰਦ ਕਰਨ” ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਬਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸੁਰ ਵਿੱਚ ਆਏ ਵੱਡੇ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ

ਹੈ। ਬਾਇਠਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਮੁਤਾਬਕ ਦਾਖਲੇ ਦੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ (ਪੈਰਟ ਆਫ ਐਂਟਰੀ) ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇਵੱਡੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਰਣ ਮੰਗਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਪੇਰੋਲ

ਜਦੋਂ ਪੇਰੋਲ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਇਠਨ ਅਤੇ ਟਰੰਪ ਦਰਮਿਆਨ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਫਰਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੇਰੋਲ ਮੁਤਾਬਕ ਸਰਕਾਰ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵੀਜ਼ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬਲੁ ਹੋਣ ਦਿੱਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾ ਸਰਤਾਂ ਵੀ ਪੂਰੀਆਂ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਣ। ਪੇਰੋਲ ਅਥਰਿਟੀ ਭਾਵੇਂ 1950 ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਦੀ ਬਹੁਤੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਇਠਨ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਅਤੇ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਥਰਿਟੀ ਹਿਰਾਸਤ ਅਧੀਨ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਮਾਨਵਤਾਈ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਲਮ ਅਤੇ ਤਸ਼ਦਿਦ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਭੜ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਣ। ਕੁਝ ਦੇਸ਼ ਜਿਵੇਂ ਅਫਗਾਨਾਂ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨੀਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੇਰੋਲ ਪੋਰਗਰਾਮ ਵੀ ਹਨ। ਕਿਉਂਬਾਈ, ਵੈਨੋਜੂਏਲਨ, ਨਿਕਾਗੁਆਨ ਅਤੇ ਹਾਇਡੀਆਨਾਂ ਲਈ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੇਰੋਲ ਪੋਰਗਰਾਮਾਂ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ 30000 ਪਰਵਾਸੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਉਤਰਦੇ ਹਨ। ਪੇਰੋਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਸੂਬਿਆਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵੀ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਰੱਦ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਬਾਰਡਰ ਬਿਲ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਿਆਂ ਮੁੱਖੀ ਮਦਦ ਦੇ ਲੋਤਵੰਦਾਂ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀਪੁਰਨ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਸੀ। ਜਦੋਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਦੇਣਾ ਸੀ।

ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ

ਜਦੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਇਠਨ ਨੇ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲੀ ਤਾਂ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸੀ। ਨੀਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਹੁਤ ਬੋਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਇਠਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੰਦਰਾਂ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਫੱਡੇ-ਫੱਡੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰਾ ਸੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਟਿਕਵਾਂ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਵਾਧਾ ਹੈ ਨ ਕਿ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਕਰਕੇ। ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਫਰਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਇਹ ਪਾਤਾ ਜਲਦੀ ਹੀ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਇਠਨ ਸਰਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਉਤੇ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਏ ਤਾਂ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦਾ ਅਮਰੀਕੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ “ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਪਰੋਸ਼ਨ” ਰਲਾਉਂਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਨਜਨਾਵਾਂ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਉਹ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗਾਰਡਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਘਰੇਲੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਫੌਜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅੜਚਨ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਰਹੱਦੀ ਦੀਵਾਰ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉੱਪਰ ਕ

ਅਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਕੈਲੋਫਰਨੀਆ ਵੱਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਹੇਵਰਡ- ਮਾਊਂਟਨ ਮਾਈਕ ਹੇਵਰਡ ਵਿਚ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤਾਰੀ ਹੁਰਾਂ ਦੇ ਪੀਜ਼ਾ ਸਟੋਰ ਤੇ ਅਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਕੈਲੋਫਰਨੀਆ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਫੁਟਬਾਲ ਕਲੱਬਾਂ ਦੇ ਮੈਚਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਚੱਕ-ਗੁਰੂ ਨੇਤੇ ਸੰਮੁਦਰਾ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ) ਵਿਖੇ ਨਵੰਬਰ 2023 'ਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਵਾਸਤੇ ਮਾਇਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਤੇ ਹੋਰ ਪਤਵੰਡਿਆਂ ਦਾ ਆਦਰ-ਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਥੀਓ ਐਤਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਏ ਹੋਏ

ਸਾਰੇ ਮਿੱਤਰਾਂ-ਦੋਸਤਾਂ ਤੇ ਪਤਵੰਡਿਆਂ ਦਾ ਆਦਰ-ਮਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਨਾਲ ਹੀ ਸਭ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਸਭ ਆਏ ਹੋਏ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਹੁਦੇ-ਗਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਖਾਸ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗਾਉਣ ਵਜਾਉਣ ਵਿਚ ਸ. ਅਵਤਾਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹਰਮੌਨੀਅਮ ਤੇ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ

ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਜੀ ਨੇ ਤਬਲੇ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰਕੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸੱਜਣਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰ-ਮੁਗਧ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਚ 2024 ਦੇ ਆ ਰਹੇ ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਫਿਰ ਤੋਂ ਫੁਟਬਾਲ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦ ਕੇ ਮੈਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍਷ ਕੋਈ 25-27 ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ 'ਚ ਲਿਆ ਲਿਆ ਤੇ ਦੋ ਟੀਮਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੀ ਖੇਡਣ ਆਈਆਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੇ. ਐਮ. ਵੀ. ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਡੀ. ਏ. ਵੀ. ਜਲੰਧਰ ਕਾਲਜ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ

ਲਿਆ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਜੇਤੂ ਟੀਮ ਨੂੰ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਆ ਰਹੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਟੀਮਾਂ ਆਉਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ ਤੇ ਮੈਚਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵੀ ਸਾਥ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋਇਆ

ਕੱਲ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਜੋ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਸਨ, ਨੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਟੀ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਤੁਰੰਤ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਦਰਅਸਲ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿਲਚਸਪੀ ਮੀਡੀਆ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਤਿੰਨ ਧਿਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਾਵੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਸੀ ਲਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਡੰਕਾ ਵੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਭਜਨ ਲਾਲ ਨੂੰ ਅੰਗੇ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਬੰਸੀ ਲਾਲ ਪਾਰਟੀ ਹੀ ਛੱਡ ਗਏ ਅਤੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਫਿਰ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਹੀ ਆ ਰਿਲਿਆ। ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਭੁਧਿਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁੱਡਾ ਨੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਕਤ ਵੀ ਹੁੱਡਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਦਬਦਬਾ ਹੈ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਕਾਫ਼ੀ ਅਰਸਾ ਹੋ ਗਿਆ ਬਣ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਨੂੰ ਪਕਤਦਿਆਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਸੁਥੇ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਸਿਖਰ ਤੇ ਆ ਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਲੋਕ ਦਲ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੋਕ ਦਲ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਦੋ ਸਾਖਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਕ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਚੰਟਾਲਾ ਦੀ, ਜੋ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਕ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੀ ਦੂਜੇ ਪੋਤਰੇ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਜਨਨਾਇਕ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਜੇ. ਜੇ. ਪੀ.), ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੀਤੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ 10 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਆ ਗਈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਮਰਥਨ ਇਸ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਸਿਖਰਲਾ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਉਹੀ ਜਾਟ ਬਿਰਾਦਰੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਭਾਜਪਾ ਗੈਰ-ਜਾਟ ਵੋਟਰਾਂ ਤੇ ਆਪਣਾ ਦਾ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਿਉਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਖੱਟਰ ਨੇ ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਵੜਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਜਾਟ ਜੇ. ਜੇ. ਪੀ. ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਨਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਦਮਨ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਫਰਕ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਤਾਂ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਹੀ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਗੈਰ ਜਾਟ ਹਨ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਤਕਰਾਰ ਉਭਰਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਇਕੋ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ. ਜੇ. ਪੀ. ਦੇ ਕੋਲ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਤੇਤਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਦੀ ਹੋਣ ਨੂੰ ਹੀ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖੱਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਬਾਹਰੋਂ ਹੀ ਸਮਰਥਨ ਦੇਵੇਗੀ, ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਜਪਾ ਵੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀਆਂ ਵਿਉਂਤਾਂ ਬਣਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਆਪਣਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਤਹਿਤ ਹੋ ਗਿਆ।

-ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ

Balbir Singh M.A.
Editor in Chief & Publisher

e-mail: bsma54@gmail.com

Tel : 510-938-7771

36415 RUSCHIN DR. NEWARK, CA 94560

Sub Office - Bakersfield (CA)
209 Weedpatch HWY, Bakersfield (CA)
Manmit Saggu 661-900-7357
Tanjit Saggu 661-761-8795

Buta Ram joshi Staff Reporter, Fresno 559-803-0055

Sanjeev Garg Kali, Reporter Malwa Area, 96713-53789

RAJ BUDWAL
MEDIA PARTNER / REPRESENTATIVE
8350202@gmail.com 408-835-0202

Web designed www.pardestimes.com
by Aman Bansil 510-589-2245

The Pardes Times and people associated with it are Not responsible for any claims made by the advertisers and don't endorse any product or services advertised in the Pardes Times. Please consult your attorney before, buying/hiring contracting through the ads published in the news paper. The Pardes Times is in business of selling spaces and claims made by advertisers are not tested/confirmed by an independent source.

ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਸਵਾਲ

ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਹੀ ਬਣੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਮੂੰਮਨ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸ਼ਬਦ 'ਮਾਣਯੋਗ' ਸਾਰਬਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਕਰੀਬ ਸਾਰੇ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਮੇਅਰ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ 'ਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਜਾਂਦੇ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਰਿਟਰਨਿੰਗ

ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮਸੀਹ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਆਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਆਪਣੇ ਮਤੋਂ ਵਤੀਰੇ ਨਾਲ ਉਹ ਖੁਦ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਲੈ ਆਇਆ ਤੇ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਬਣਿਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਪ ਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 'ਅਜਿਹਾ ਅਤਿਵਾਦੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਬੰਬੂ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਣਾ' ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦੰਡ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨਿਲ ਮਸੀਹ ਦਾ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਨਾਟਕੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਜੀਬ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਦੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਮੰਨ ਲਏ ਜਾਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਂ ਉਪਰੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਮਤ-ਪੱਤਰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜੁਝਿਆ ਸੀ ਪਰ ਜੇਕਰ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਮਾਰੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਗੁਆ ਲਈ ਹੀ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਦਾ ਇਸ ਤੁਰੰਤ ਤੋਂ ਹੀ ਭਰੋਸਾ

ਅਸ਼ਕ ਲਵਾਸਾ

ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮਸੀਹ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਆਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਆਪਣੇ ਮਤੋਂ ਵਤੀਰੇ ਨਾਲ ਉਹ ਖੁਦ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਲੈ ਆਇਆ ਤੇ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਬਣਿਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਪ ਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 'ਅਜਿਹਾ ਅਤਿਵਾਦੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਬੰਬੂ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਣਾ' ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦੰਡ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮ-ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਤ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਖ਼ਿਲਵਾੜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ 'ਵੀ ਗਹਿਰਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ: ਕੀ ਮਸੀਹ ਇਸ ਵਿਚ ਇਕੱਕਾ ਹੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਥੇ ਕਈ ਹੋਰ ਵੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੀ 'ਛਾਤੀ ਦੁਆਲੇ ਬੰਬੂ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸਨ', ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਉਹ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਜਾਰੀਰ ਦੀ 'ਕੁਰਬਾਨੀ' ਦੇ ਦੇਵੇਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁਕਵਾਂ ਇਨਸਾਮ। ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਮਿਨਾਉਣੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਮੰਗਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੇਂਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ 'ਚੁਣੋਂ' ਹੋਏ ਮੇਅਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਕਾਹਲ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਸਫਲਤਾਂ ਦਾ ਸਹਿਜ-ਸੁਭਾਵ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਸਗੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪਟਕਥਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਅਗਲੀ ਖੇਡ ਅਗਲੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਉਤੇ ਖੇਡੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਨਿਗਰਾਨ ਅਫਸਰ ਮਹਿਜ਼ ਇਸ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰ

ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਹ ਸਾਰੀ ਚਾਲ ਹੀ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਭ੍ਰਿਸਟ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਫਿਰ ਕੋਝ ਅਮਲ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਹਲੀ 'ਚ ਕਬਜ਼ਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਂਸਲਰਾਂ ਦਾ ਦਲ ਬਦਲਣਾ ਅਤੇ ਮੇਅਰ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਹੁਸਿਆਰੀ ਨਾਲ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀ ਪਰ ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲ ਰਹੇ ਮੰਜ਼ਰ 'ਚ ਖੜ੍ਹੇ ਪੈਰ ਲਾਈਆਂ ਇਹ ਜ਼ਗਤਾਂ ਕ

Pardes Times TV

A Youtube Show

ਪਰਦੇਸ ਟਾਇਮਜ਼ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ 'ਚ ਇਕ ਯੂ-ਟਿਊਬ ਸ਼ੋਅ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੋਅ ਵੇਖਣ ਲਈ **Pardestimes tv** ਨੂੰ ਸਬਸਕ੍ਰਾਈਬ ਕਰੋ।

www.pardestimes.com 510-938-7771

NAME CHANGE

I Gurpreet Singh Dhami s/o S. Gurnam Singh Dhami resident of Village 4 R B, Post Office Jalloki, Tehsil Padampur, District: Sri. Ganganagar. Rajasthan. India, presently residing at 3901 E Huntington Blvd Fresno, CA USA has changed my name from **Gurpreet Singh Dhami** to **Gurpreet Singh**. All concerned please note.

NAME CHANGE

I Buta Singh s/o S. Sucha Singh resident of Village & Post Office Pharwala, Tehsil Phillaur, District: Jalandhar Punjab India, presently residing at 1309, E Via, Corsica Pl, Fresno, CA USA has changed my name from **Buta Singh** to **Buta Singh Sanghera**. All concerned please note.

PREET FABRICS FREMONT

STORE CLOSING

EVERYTHING MUST GO

Going Out of Business.

Every things must go.

Closing Sale

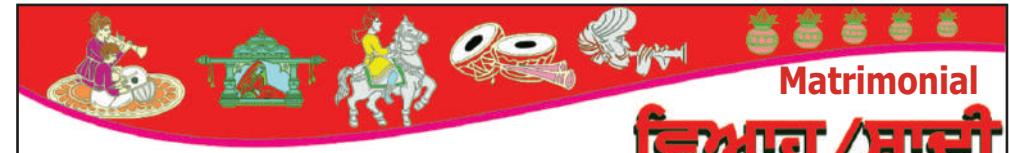
Going on Now

Thursday to Sunday

11 AM to 7 PM

5156 Mowry AVE. Fremont. CA 94538

510-797-7111

'ਪਰਦੇਸ ਟਾਇਮਜ਼' ਇਕ ਯੋਗ ਵਰ ਲੱਭਣ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਬਹੁਤ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਇੱਤਿਹਾਰ ਬੁੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 510-938-7771 shaadi@pardestimes.com

2024/ 1
ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ

33 ਸਾਲਾ, ਲੜਕੀ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 5 ਇੰਚ, ਜਿਸਨੇ Bachelor of Science in Commerce: Finance Major, Economics and Management Information Systems minors from Santa Clara University ਅਤੇ Apple Company ਲਈ Internet Software Engineer ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਵਾਸਤੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ 408-835-0202 ਜਾਂ ਈਮੇਲ 8350202@gmail.com

2024/ 2
ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਖੱਤਰੀ ਗੁਰਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 31 ਸਾਲਾ, 5 ਫੁੱਟ 7 ਇੰਚ, ਪੱਗਤੀਧਾਰੀ ਲੜਕੇ ਲਈ ਜੋ ਨਾਨ-ਵੈਜੀਟੋਰੀਅਨ ਹੈ ਪਰ ਸ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਪੀਂਦਾ। ਜਿਸਨੇ Masters in Computer Science ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਬੇ-ਏਰੀਆ 'ਚ ਇਕ ਬਹੁਤ ਨਾਮੀ ਕੰਪਨੀ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜਿਸ 'ਚ ਲਿਡ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਤੇ Software Engineer ਹੈ, ਲਈ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਤੇ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਜਾਂ ਗਰੀੰ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇ, ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਕੋਈ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ। ਕਾਲ ਕਰੋ 425-305-0114 email- issuri@gmail.com

ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ ਫਰਿਜਨੂ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਸ਼ੋਅ

ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ / ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆਂ ਫਰਿਜਨੂ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) - ਕੱਲ ਰਾਤੀਂ ਰਾਬਤਾ ਪਰੋਡਕਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਬਾਈ ਰਾਣਾ ਰਣਬੀਰ ਅਤੇ ਰਾਜਵੀਰ ਬੋਪਾਰਾਏ ਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼ੋਅ "ਮਾਸਟਰ ਜੀ" ਫਰਿਜਨੂ ਦੇ

(ਇੰਡੀਆ ਕਬਾਬ ਪਲੇਸ) ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵੀਰਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸੁਕਰੀਆ। ਗੀਤਕਾਰ ਤੇ ਗਾਇਕ ਹੈਪੀ ਰਾਏਕੋਟੀ ਨੇ ਸੋਂ ਵਿਚ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ।

ਇਸ ਸ਼ੋਅ ਦੌਰਾਨ ਦਰਸ਼ਕ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ

ਮਾਈਕਲ ਮਹਾਰ ਨੇ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਬਿਕਰਮ ਬਾਈ ਜੀ ਦੀ ਭੰਗੇ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੇ ਜੋੜ ਵਿਖਾਏ। ਸਟੋਜ ਸੰਚਾਲਨ ਭੈਣ ਜੋੜ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਬਾਖੂਬੀ ਕੀਤਾ। ਸਤੀਸ਼ ਗੁਲਾਟੀ ਬਾਈ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਈ ਰਾਣੇ ਰਣਬੀਰ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਖਾਸ ਵਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਰਹੀ। ਇਸ ਸ਼ੋਅ ਦੌਰਾਮਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ, ਕਮਲਜੀਤ ਬਾਨੀਪਾਲ ਜੋੜ ਰਣਜੋੜ ਕੌਰ ਦੀਆਂ ਸਾਬਣਾਂ ਨੇ ਖੂਬ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਈ। ਸਮੁਹ ਸਪਾਂਸਰ ਵੀਰਾਂ ਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਸ਼ੋਅ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਦਾ ਵੀ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਚੋਂ ਧੰਨਵਾਦ। ਪੀਸੀਏ ਅਤੇ ਆਈ ਕੇ ਪੀ

ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਹਰ ਸੀਨ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਮਾਰਾ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰਿਆ ਹਰ ਮੁੱਖ ਇਹ ਸ਼ੋਅ ਵੇਖੇ ਸਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੱਠ ਸਾਲ ਦਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਅੱਜ ਸੋਏ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਸਿੱਖੇ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਡਪਰੈਸ਼ਨ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਇਹ ਸੋਏ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਟੈਂਕ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ੋਅ ਉਦਾਸ ਚੇਹਰਿਆਂ ਤੇ ਰੱਣਕ ਪਰਤਾਉਂਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਤੇ ਦਰਸ਼ਕ ਇਸ ਸ਼ੋਅ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਅਖੀਰ ਅਮਿੰਟ ਪੈੜਾਂ ਛੱਡਦਾ, ਹਰ ਇੱਕ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਤੇ ਖਗ ਉਤਰਦਾ ਇਹ ਸ਼ੋਅ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ।

ਦੁਨਿਆਵੀ ਅਰਥਚਾਰਾ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਮੰਡੀ ਦੇ ਦੌਰ 'ਚ ਕੰਟਰੋਲ ਦੀ ਸਿਆਸਤ

ਬਾਰਤ 1947 ਵਿਚ ਐਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਚੰਗਲ 'ਚ ਨਿਕਲਿਆ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ 1949 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਚੀਨ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਗਡੇਰ ਸੰਤਾਲੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵੱਡੇ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚੋਂ ਚੀਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ; ਭਾਰਤ ਦੂਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਰੀਬ ਮੁਲਕ ਸੀ। 1990 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ ਆਮਦਨ 367 ਡਾਲਰ ਸੀ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੀ 317 ਡਾਲਰ; ਭਾਵ, ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੱਕੱਤੀ ਦੀ ਦਰ ਲਗਭਗ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਸੀ। 2022 ਤੱਕ ਆਉਂਦਿਆਂ ਆਉਂਦਿਆਂ ਚੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ ਆਮਦਨ 12720 ਡਾਲਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ; ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ ਆਮਦਨ 2384 ਡਾਲਰ ਹੀ ਹੋ ਸਕੀ; ਭਾਵ, ਪੰਜ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੰਤਰ ਆ ਗਿਆ।

1991 ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਸੋਤ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਰਾਂਸਿਸ ਫੁਲੂਝਾਮਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸੋਵੀਅਤ ਸੰਘ ਦੇ ਖੇਤ੍ਰੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰੀਜ਼ੀਵਾਦ ਦੀ ਸੋਵੀਅਤ ਸਮਾਜਵਾਦ ਉਪਰ ਸਿੱਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪੱਛਮ ਦੇ ਸਿਧਾਏ ਅਰਥ ਸਾਸਤਰੀਆਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਕੇ ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੰਡੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਉਦਮਾਂ ਤੋਂ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਹਾਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਨਸ਼ੀਹਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਅਮਰੀਕੀ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਨੇ ਰੁਸੀਆ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਸੁਧਾਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਾਸੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾ ਲਿਆ।

ਉੱਝ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਚੀਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪੈਰ ਅਤਾਈ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਡੀ ਦੀਆਂ ਖਾਸੀਅਤਾਂ ਵਾਲਾ ਚੀਨੀ ਤਰਜ ਦਾ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਰਾਹ ਅਪਣਾਇਆ। ਮੰਡੀਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਮਾਡਲ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਲਮੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਿਚ ਰੁਸ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਡੀ ਰੱਦੋਬਦਲ ਆ ਗਈ।

ਆਲਮੀ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿਚ ਰੁਸ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਘਟ ਕੇ ਅਧੀ ਰਹਿ ਗਈ; ਭਾਵ, 1990 ਵਿਚ ਇਹ 3.7 ਫ੍ਰੀਸਟੀ ਸੀ ਜੋ 2017 ਵਿਚ ਕਰੀਬ 2 ਫ੍ਰੀਸਟੀ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਚੀਨ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ 2.2 ਫ੍ਰੀਸਟੀ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਕਰੀਬ 13 ਫ੍ਰੀਸਟੀ ਹੋ ਗਈ; ਭਾਵ, ਛੇ ਗੁਣਾਂ ਵਧਾ ਰੋ ਗਿਆ। ਚੀਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਾਸਤਰੀ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ। ਚੀਨ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 25 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਇੱਕ ਅਰਥ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਰੀਬੀ 'ਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜੋ ਅਰਥ ਸਾਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਚਮਤਕਾਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਰਥਚਾਰਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਿਰਜਿਆ ਸਗੋਂ ਆਲਮੀ ਦਰਜੇ ਦੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਵੀ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂਕਾ ਬਹੁਤ ਤ੍ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਆਰਥਿਕ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਇਸਾਬੈਲ ਐਮ ਵੈਬਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਹਾਓ ਚਾਈਨਾ ਐਸਕੈਪਡ ਸੈਂਕ ਬੈਚੇਪੀ: ਦਿ ਮਾਰਕਿਟ ਰਿਡਾਰਮ ਡਿਕੋਟ' ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਬਾਓ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਿੱਤਾ ਕੀਤਾ। ਚੀਨੀ ਵੱਡੇ ਸਿੱਖਣਹਾਰ ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮਨ ਨਾਲ ਤਜਰਬੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ

ਅੰਦਰ ਉਭਰਦੇ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਦਰਾਜ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ 'ਅਸਲ ਲੋਕਾਂ' ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਸਬਕ ਸਿੱਖ ਸਕਣ। ਚੀਨੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਰੀਬ ਮੁਲਕ ਸੀ। 1990 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ ਆਮਦਨ 367 ਡਾਲਰ ਸੀ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੀ 317 ਡਾਲਰ; ਭਾਵ, ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੱਕੱਤੀ ਦੀ ਦਰ ਲਗਭਗ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਸੀ। 2022 ਤੱਕ ਆਉਂਦਿਆਂ ਆਉਂਦਿਆਂ ਚੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ ਆਮਦਨ 12720 ਡਾਲਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ; ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ ਆਮਦਨ 2384 ਡਾਲਰ ਹੀ ਹੋ ਸਕੀ; ਭਾਵ, ਪੰਜ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੰਤਰ ਆ ਗਿਆ।

1991 ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਵੀ ਫ੍ਰੈਸਲਾਕੁਨ ਮੌਤ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਉਪਰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਮੰਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹੇ ਲਈ ਕੇਂਮਾਂਤਰੀ ਸੁਦਰਾ ਕੋਸ਼ (ਆਈਐਸਐਫਾਈ) ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਬੈਂਕ ਦਾ ਦਬਾਓ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਤਾਂ ਮੰਨ ਲਈਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੇ ਤੱਕੱਤੀ ਕੀਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦੀ ਰਹਡਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ। ਚੀਨ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 25 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਇੱਕ ਅਰਥ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਰੀਬੀ 'ਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜੋ ਅਰਥ ਸਾਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਚਮਤਕਾਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਰਥਚਾਰਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਿਰਜਿਆ ਸਗੋਂ ਆਲਮੀ ਦਰਜੇ ਦੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਵੀ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂਕਾ ਬਹੁਤ ਤ੍ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਚੀਨੀ ਆਪਣੇ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਅਮਲ ਦੌਰਾਨ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਰਕਾਰ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਬਾਓ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਿੱਤਾ ਕੀਤਾ। ਚੀਨੀ ਵੱਡੇ ਸਿੱਖਣਹਾਰ ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਚੀਨੀ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਗਾਇਤ ਹਾਸਿਲ ਨਾਲ ਤਜਰਬੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ

ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਸਥਿਰਤਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਛਮੀ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਅਰਥ ਸਾਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣ ਨਹੀਂ ਆਈ ਕਿ ਵਾਨਿਬ ਕੀਮਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਡੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਚੀਨੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨਿਤਾਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਦਾ ਫਿਕਰ ਸੀ ਜੋ ਬੋਡੀ ਕਮਾਈ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਬੋਡੀ ਜਿਹਾ ਹੀ ਖਰੀਦਦੇ ਸਨ। ਖੁਰਕ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦੀਆਂ ਵਾਨਿਬ ਅਤੇ ਸਥਿਰ ਕੀਮਤਾਂ ਹੋਣਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਮੰਡੀ ਅਰਥ ਸਾਸਤਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸਿਧਾਏ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨਿਤਾਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਦਾ ਫਿਕਰ ਸੀ ਜੋ ਬੋਡੀ ਕਮਾਈ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਖੁਰਕ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦੀਆਂ ਵਾਨਿਬ ਅਤੇ ਸਥਿਰ ਕੀਮਤਾਂ ਹੋਣਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 'ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਹੋਣ ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ ਚੋਭ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਦੀ ਪਾਰ ਕਰੋ' (ਜਿਸ ਤਨ ਲਾਗੇ, ਸੋ ਤਨ ਜਾਣੇ)।

ਅਰੁਣ ਮੇਰਾ

ਵਿਚ ਸਰਤੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਜਾਂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਭੁੱਖ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਉਡੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ; ਧਨ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਉਡੀਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਪਾਰੀ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੰਡੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੈਆਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਰਾਜੇ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਦੌਰ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਸਕਾਂ ਦੀ ਜੈ-ਜੈਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਚੀਨ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜਿਣਸਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ (ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਉਪਰ ਇਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇ) ਤਾਂ ਕਿ ਮੰਡੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜਿਣਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵਪਾਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ-ਸੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਕ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫੇਤੀ ਖਪਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਜਿਣਸਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਮੰਡੀ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਲਈ ਭੇਂਡਾਰਨ ਅਤੇ ਮਾਲ ਅਸਥਾਬ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਦਰਕਾਰ ਹੁੰਦ

Shaheed Bhagat Singh Akhand Paath

Date: Sunday March 24th, 2024

Location: 300 Gurdwara Rd, Fremont, CA 94536

Time: 9:00am - 1:00pm

**This paath is organized and funded by donations.
Every small donation given will be highly
appreciated.**

**ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪਾਠ
ਕਰਾਇਆ ਜਾ ਰਹਿਆ ਹੈ |**

**For further information, please contact Jagtar
Singh Sandhu (510)- 299-1388**

ਪੰਜ ਉਧਾਸ- ਆਪਣੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਯਾਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ

ਆਖਰਕਾਰ ਉਹੀ ਪਾਈ ਚਿੱਠੀ ਆ ਗਈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਦੁਨੀਆ ਨਾਲੋਂ ਨਾਤਾ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੇਪਨਾਹ ਮੁੱਹਬਤਾਂ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਮਖਮਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਲੇ ਫ਼ਨਕਾਰ ਤੇ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਮਿਤਰ ਫਿਲਮੀ ਗਾਇਕ ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੀਆਂ ਮਹਿਫਲਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਪੰਕਜ ਉਧਾਸ ਹੁਣ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖਬਰ ਨਸਰ ਹੋਈ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਭਾਵਕਾਰ ਤੇ ਗਮ ਨਾਲ ਭਰ ਗਈ। ਭਾਰਤੀ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਗਜ਼ਲਾਂ ਦੇ ਗੁਲਦਸਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਵਿਚ ਉਤਰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗਾਇਕ ਪੰਕਜ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਯਾਦਾਂ ਹੀ ਬਾਕੀ ਹਨ। ਅੱਜ ਭਾਰਤੀ ਮਿਊਨਿਕਿਲ ਇੰਡਸਟਰੀ ਗਮਜ਼ਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਪੰਕਜ ਉਧਾਸ ਉਹ ਸੰਗਤ ਸਿਤਾਰੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਵਿਚ ਮਿਠਾਸ ਦੀ ਖੱਕ ਤੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਬੇਹੁਦ ਗਿਹਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿਲਾਂ ਤੇ ਅਸਰ ਕਰਦੀ ਸੀ।

ਡਾ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਰੁੰਗ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠ ਕੇ ਸੁਣਨ ਆਪਣੇ-ਅਪ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਅਨੁਭਵ ਸੀ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਹਮ-ਉਮਰ ਸਨ ਜਾਂ ਕਹਿ ਲਓ ਕਿ ਕੁਝ ਵਰ੍ਹੇ ਹੀ ਵੱਡੇ ਸਨ। ਸਾਡੀ ਦੋਸਤੀ ਪਿਛਲੇ 43 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਿੱਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੰਕਜ ਜੀ ਨੂੰ ਬਰਮਿੰਘਮ ਫਾਈਵ ਸਟਾਰ ਸਟੂਡੀਓ ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ ਸੀ 1982 ਵਿਚ। ਉਹ ਪੰਕਜ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਦਿਨ ਸਨ ਤੇ ਜਵਾਨੀ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਜਾਦੂ ਬਿਖਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਤਾਂ ਫਿਲਮ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਪੁਣੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁੰਬਈ,

ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਫੋਨ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੁਰਾਣੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਮੁਖਦੇ ਗਣ੍ਣਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ।

ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਵਿਚ ਪੰਕਜ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਨ, “ਜਿੰਦਗੀ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਤੁਪਕਾ ਹੈ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੇਂ ਭਾਵ ਬਣ ਕੇ ਉਡ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਗੁਜਰਾਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਹੱਸਮੁੱਖ ਕਲਾਕਾਰ ਸਨ। ਉਹ 17 ਮਈ 1951 ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸ਼ਹੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਪਰ ‘ਬੋੜੀ-ਬੋੜੀ ਪੀਆ ਕਰੋ’ ਨੇ ਤਾਂ ਕਮਾਲ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੰਨ 2006 ਵਿਚ ਪੰਕਜ ਨੂੰ ਪਦਮਸ਼੍ਵਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਐਵਾਰਡ ਮਿਲੇ ਸਨ ਪਰ 1986 ਵਿਚ ਫਿਲਮ ‘ਨਮ’ ਦੀ ‘ਚਿੱਠੀ ਆਈ ਹੈ।।।’ ਵਾਲੀ ਗਜ਼ਲ ਨੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀਰੇ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਉਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਹੁਦ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਾਈਵ ਪਰਫਾਰਮੈਂਸ ਸੀ। ‘ਯੇ ਦਿਲਲਗੀ’, ‘ਫਿਰ ਤੇਰੀ ਕਹਾਨੀ ਯਾਦ

ਰਜ਼ਕੋਟ, ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਜੈਪੁਰ ਤੱਕ ਇਕ ਅਦਬ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਪੁਲ ਬਣ ਗਿਆ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਮੈਨੂੰ ਪੰਕਜ ਦੇ ਸ਼ੇਅ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਬਣਿਆ। ਆਪਣੀਆਂ ਜੈਪੁਰ ਦੁਰਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਦੀਆਂ ਕਈ ਭਾਵੁਕ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਚਾਨਕ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਮੇਰੀਆਂ ਸਮ੍ਰਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਉਹ ਇਕ ਉਦਾਰਿਲ ਮਿਤਰ ਤੇ ਇਕ ਚਿਲ ਉਡਾ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗਾਇਕ ਵਜੋਂ ਵਸੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਉਹ ਕਰੋਤਾਂ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਤਾਜ਼ਾ ਰਹਿਣਗੇ। ‘ਚਿੱਠੀ ਜੈਸਾ ਰੰਗ ਹੈ ਤੇਰਾ, ਸੋਨੇ ਜੈਸੇ ਵਾਲ..’ ਜਾਂ ਫਿਰ ‘ਚਿੱਠੀ ਆਈ ਹੈ, ਵਤਨ ਸੇ ਚਿੱਠੀ ਆਈ ਹੈ..’ ਵਰਗ ਗਾਣੇ ਕਰੋਤਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਜੁਬਾਨ ’ਤੇ ਸਦਾ ਤਾਜ਼ਾ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਹ ਮਹਾਨ ਗਜ਼ਲ ਸਿੰਗਰ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਪਿਠਵਰਤੀ ਗਾਇਕ ਸਨ। ਪੰਕਜ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੈਂਸਰ ਤੋਂ ਪੀਤ ਸਨ। ਬੀਤੇ ਪੰਜ-ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ੋਆ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਫੋਨ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੁਰਾਣੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਮੁਖਦੇ ਗਣ੍ਣਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ।

ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਵਿਚ ਪੰਕਜ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਨ, “ਜਿੰਦਗੀ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਤੁਪਕਾ ਹੈ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੇਂ ਭਾਵ ਬਣ ਕੇ ਉਡ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਗੁਜਰਾਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਹੱਸਮੁੱਖ ਕਲਾਕਾਰ ਸਨ। ਉਹ 17 ਮਈ 1951 ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸ਼ਹੁਰੂ (ਗੁਜਰਾਤ) ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਉਰਦੂ ਤੇ ਗੁਜਰਾਤੀ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਾਉਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਦਰਸ਼ਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਲਾਪ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਹਿ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਾਹਮਣੇ ਵੱਡੇ ਸੰਕਟ ਦੀ ਘੜੀ

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਹੋਈਆਂ ਪੰਜ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਉਲਟੀ ਗਿਣਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਂ 'ਚੋਂ ਹਿੰਦੀ ਪੱਟੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਉਤਸਾਹ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਉਰਜਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋਇਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਮੀਦ ਮੁਤਾਬਕ ਨਤੀਜੇ ਨਾ ਆਉਣ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀ ਗਈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਪੱਟੀ ਦੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਛੱਤੀਸ਼ਾਹੁੰਦੀ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਿਹਤਰ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਜਦੋਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਉਹ ਵਾਰੋ-ਵਾਰੀ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਪੁਲਟਣ ਲਈ ਵੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋਇਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਮੀਦ ਮੁਤਾਬਕ ਨਤੀਜੇ ਨਾ ਆਉਣ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀ ਗਈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਪੱਟੀ ਦੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਛੱਤੀਸ਼ਾਹੁੰਦੀ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਿਹਤਰ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਜਦੋਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਉਹ ਵਾਰੋ-ਵਾਰੀ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਪੁਲਟਣ ਲਈ ਵੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋਇਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਮੀਦ ਮੁਤਾਬਕ ਨਤੀਜੇ ਨਾ ਆਉਣ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀ ਗਈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਪੱਟੀ ਦੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਛੱਤੀਸ਼ਾਹੁੰਦੀ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਿਹਤਰ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਜਦੋਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਉਹ ਵਾਰੋ-ਵਾਰੀ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਪੁਲਟਣ ਲਈ ਵੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋਇਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਮੀਦ ਮੁਤਾਬਕ ਨਤੀਜੇ ਨਾ ਆਉਣ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀ ਗਈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਪੱਟੀ ਦੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਛੱਤੀਸ਼ਾਹੁੰਦੀ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਿਹਤਰ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਜਦੋਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਉਹ ਵਾਰੋ-ਵਾਰੀ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਪੁਲਟਣ ਲਈ ਵੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋਇਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਮੀਦ ਮੁਤਾਬਕ ਨਤੀਜੇ ਨਾ ਆਉਣ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀ ਗਈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਪੱਟੀ ਦੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਛੱਤੀਸ਼ਾਹੁੰਦੀ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਿਹਤਰ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਜਦੋਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਉਹ ਵਾਰੋ-ਵਾਰੀ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਪੁਲਟਣ ਲਈ ਵੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋਇਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਮੀਦ ਮੁਤਾਬਕ ਨਤੀਜੇ ਨਾ ਆਉਣ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀ ਗਈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਪੱਟੀ ਦੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਛੱਤੀਸ਼ਾਹੁੰਦੀ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਿਹਤਰ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਜਦੋਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਉ

Where will 3rd Cannabis Shop be?

After months of protests, rallies and signature gatherings against cannabis also known as (marijuana, pot) shop in residential neighborhood, concerned Union City residents finally defeated the proposed third cannabis shop located on 2625 & 2633 Decoto Rd, in Union City, near senior residents and James Logan High School.

Mayor Carol Dutra-Vernaci, Council Members Jaime Patino (District 2) and Scott Sakakihara (District 4) all voted IN FAVOR of 3rd cannabis shop for tax collection.

Council member Gary Singh (District 1) voted No, and City Council Jeff Wang (District 3) recused himself.

Please Take Note- On April 9, 2024 City Council will vote to proceed the approval process of a new cannabis shop location. Where will the new cannabis shop be?

Please come share your concerns in Union City City Council Meeting on Tuesday April 9, 2024, 7 PM located on 34009 Alvarado-Niles Rd, Union City.

Below is Union City agenda item 5 regarding cannabis on 2/13/24

<https://unioncity.novusagenda.com/agenda-public/CoverSheet.aspx?ItemID=4168&MeetingID=1703>

And the original Cannabis Resolution No. 5144-17 in 2017. 15 cannabis permits total. Resolution No. 5144-17, allowing for up to three commercial cannabis permits in each of the following categories: cultivation, manufacturing, distribution, testing, and retail. 15 permits total

<https://www.unioncity.org/DocumentCenter/View/3001/Cannabis-Resolution?bidId=>

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਅਬਜ਼ਰਵਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਆਪਣੇ ਅਬਜ਼ਰਵਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ, ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਲਲਚ ਰਹਿਤ ਚੋਣਾਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੁਧਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਮ, ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਖਰਚਾ ਨਿਗਰਾਨਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਅਬਜ਼ਰਵਰਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਡਰਾਉਣ-ਯਮਕਾਉਣ ਅਤੇ ਭਰਮਾਉਣ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਚੇਤੇ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਅਬਜ਼ਰਵਰ ਵਜੋਂ ਉਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਹੋਣਾ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਅਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਬਜ਼ਰਵਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰ 'ਚ ਸਖ਼ਤੀ ਪਰ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ

ਅਬਜ਼ਰਵਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਸਦੀ ਹਲਕੇ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀਪੀਐਸ ਟਰੈਕਿੰਗ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਬਜ਼ਰਵਰ ਆਪਣੇ ਫੋਨ ਅਤੇ ਈ-ਮੇਲ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਪਲਬਧ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ, ਦਲਾਂ, ਵੋਟਰਾਂ ਅਤੇ ਵੋਟਰ ਕਰਮੀਆਂ ਦੇ ਫੋਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, “ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਟੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਡਿਪਟੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਢੁੱਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਗਲੀ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਲਗਭਗ 900 ਜਨਰਲ ਅਬਜ਼ਰਵਰ, 450 ਪੁਲਿਸ ਅਬਜ਼ਰਵਰ ਅਤੇ 800 ਖਰਚਾ ਨਿਗਰਾਨ ਤਾਈਨਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ: ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਅਸਲੀਅਤ

ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਗਵਰਨਰ ਰਾਮਨ ਨੇ ਇਕ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ ਬਣਨ ਲਈ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਜਿਹੀ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰਮਾਈ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਅਸਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਜੂਦਾ 35% ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਨਾਲ 2047 ਤਕ ਅਮੀਰ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ ਬਣਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਮਹਿਸੂਸ ਮਜ਼ਾਕ ਹੈ। ਜਿਹਤੇ ਬੱਚੇ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹਨ, ਉਹ ਦਸ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਇਸ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਢੁੱਕਵੀਂ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰਮਾਈ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਜਾਇਦਾਦ, ਇਸ ਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਧੂੰਜੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਖਿਆ ਤੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਪਰ ਹੁਣ ਨਾਲੋਂ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾਂ ਵੱਧ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ: ਭਾਵ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ: (ਇ) ਸਭ ਲਈ ਇਕਸਾਰ ਮਿਆਰੀ ਸਿਖਿਆ (ਅ) ਮਿਆਰੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਤੇਜ਼ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ।

ਵੱਧ ਵੱਜੋਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਰੰਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ, ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਚੀਨ ਦੇ ਅੱਜ ਵਾਲੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਤਕ ਪੁੱਜਣ ਲਈ ਅਜੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 20 ਸਾਲ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ ਅਮਦਨ (ਖੰਜਿਦ ਸਕਤੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅੰਕਤਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ) ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ ਅਮਦਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲੱਗਭਗ 2.5 ਗੁਣਾਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਹਕੀਕਤ ਦਾ ਅੰਦਰਾਜ਼ਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 2014-15 ਦੌਰਾਨ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਜ਼ਰਤ/ਦਿਹਾਡੀ 137 ਰੁਪਏ ਸੀ ਜੋ 2015-16 ਵਿੱਚ 160 ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ 2017-18 ਵਾਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਲਈ 176 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 2019-20 ਵਿੱਚ 178 ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ 178 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੋਟ-ਪਸਾਰਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮਹੱਗਾਈ ਦੀ ਚਰ ਵਿੱਚ 32% ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ; ਦਿਹਾਡੀ/ਉਜ਼ਰਤ ਸਿਰਫ਼ 2 ਰੁਪਏ ਹੀ ਵਾਧੀ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਦਿਹਾਡੀ 2023 ਵਿੱਚ 2018 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 232 ਰੁਪਏ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਦਿਹਾਡੀ ਨਾਲ ਜੀਅ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਤਰਸਯੋਗ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਿਸਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਗਾਲੈਡ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਿਹਾਡੀ/ਉਜ਼ਰਤ 115 ਰੁਪਏ ਹੈ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ 132 ਰੁਪਏ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਲ 166 ਰੁਪਏ, ਡ੍ਰਿਪੁਰਾ 170 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਹਿਮਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 171 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਔਸਤ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੋ ਕਿ ਮਗਨੇਰੋਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਉਸਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਇਹੀ ਉਜ਼ਰਤ ਇੱਤੀ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਡਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ

ਸਾਖਰਤਾ ਦਰ 12% ਸੀ ਅਤੇ 2023 ਵਿੱਚ ਇਹ 74% ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਅੰਕਤਾ ਭਾਵੇਂ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀ

ਡਾ. ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ

ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰਤ ਸਾਖਰਤਾ ਪੱਖੋਂ 159 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 125ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ।

ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਭਾਰਤ ਹੁਣ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ

ਆਮਦਨ (2023) ਅੱਜ ਵੀ 2601 ਡਾਲਰ ਹੈ; ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸੰਸਾਰ ਦੇ 192 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 139ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਬੈਂਕ ਅਨੁਸਾਰ 2023 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ 2411 ਡਾਲਰ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਸੰਸਾਰ ਬੈਂਕ ਦੀ 209 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 159ਵੇਂ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਕੋਣ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਨਿਮਨ ਮੱਧ ਅਮਦਨ ਵਰਗ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਸੁਚਕ ਅੰਕ (ਯੀ) ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ ਅੱਤੋਂ ਬਾਲ ਮੌਲ ਦਰ ਸਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮਸਲ

ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਕੋਈ ਗੱਲ, ਰਸਤਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਮ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ

ਹਰ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਭੁੱਲਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਰੋਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਵਧਣ ਨਾਲ ਇਹ ਡਰਾਉਣਾ ਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਭੁੱਲਣਾ ਸਾਡੇ ਚੇਤੇ ਦਾ ਇੱਕ ਸਥਾਨ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਜਿੱਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਲਈ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਇੰਨੀਆਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਿਨਾ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਭੁੱਲਣਾ ਆਮ ਹੈ? ਕੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਭੇਬਲਭੁਸੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਇਡਨ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ? ਆਏ, ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਥਾਤ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ—

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਖਣਾ (ਐਨਕੋਡ ਕਰਨਾ) ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ (ਸਟੋਰ ਕਰਨਾ) ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁੱਲ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਮਾਗ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪੁਣ-ਛਾਣ (ਫਿਲਟਰ) ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਟੁਕੁਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸਕੀਏ ਅਤੇ ਉਸ ਉਤੇ ਅਮਲ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਅਨੁਭਵ ਇਨਕੋਡ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉਤੇ ਅਸੀਂ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਦੱਸ ਦੇਣੀ ਕਿ ਇਨਕੋਡਿੰਗ ਅਤੇ ਡੀਕੋਡਿੰਗ ਦੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਹਨ। ਇਨਕੋਡ ਮਤਲਬ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹਣਾ ਅਤੇ ਡੀਕੋਡ ਮਤਲਬ ਕਿਸੇ ਬਣੇ ਕੋਡ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣਾ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿਸੇ ਡਿਨਰ ਪਾਰਟੀ ਮੌਕੇ ਤੁਸੀਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧਿਆਨ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਸੀ, ਉਸ ਦੌਰਾਨ ਜੋ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਕਦੇ ਇਨਕੋਡ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਹ ਚੇਤੇ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ (ਭੁੱਲਕੜਪੁਣਾ) ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਅਮਗੱਲ ਹੈ ਜੋ ਅਕਸਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਮਹੱਤਵ

ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਢਾਂਚਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕੋ ਥਾਂ ਉਤੇ ਰੱਖਣਾ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇਨਕੋਡ ਨਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੇਤੇ ਦੀ ਤੰਤਰਸਤੀ ਲਈ ਅਭਿਆਸ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਤਾਂਗ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਯਾਦਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਯਾਦ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੋਵੇ। (ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਹਰੇਕ ਦੁਹਰਾਓ ਨਾਲ ਚੇਤੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਅਕਸਰ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਉਵੇਂ ਹੀ ਯਾਦ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।) ਮਤਲਬ ਸਾਨੂੰ ਘਟਨਾ ਭੁੱਲ

ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਕਿਵੇਂ ਯਾਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਹ ਯਾਦ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1880 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜਰਮਨ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਹਰਮਨ ਐਬਿਨਗੋਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਬੇਮਤਲਬ ਸ਼ਬਦਾਂ ਯਾਦ ਕਰਵਾਏ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਦੇਖੇ-ਸੁਣੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਫਿਰ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਨੇ ਯਾਦ ਹਨ। ਹਰਮਨ ਨੇ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਸਾਡਾ ਜਿਆਦਾਤਰ ਚੇਤਾ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਕਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਨਿਯਮਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾ ਕੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਦਿਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਲਾਈ ਯਾਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰਤ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ

ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਿੱਨੀ ਜਿਆਦਾ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਜਿਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜਿਆਦਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਤਜਰਬੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜਿਆਦਾ ਗੱਲ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਸਿਰਫ ਇੰਨੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਤਜਰਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਾਂਝਾ ਹੈ,

ਸੰਭਾਲਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹੀ ਢਾਈਲੀ ਲੱਭਣੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਇਹ ਕਿਥੇ ਹੈ।

ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਥੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਾ ਭੁੱਲਣਾ ਵੀ ਪਰੋਸ਼ਨੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੇਸਟ-ਟਰਾਮੈਟਿਕ ਸਟਰੈਂਸ ਡਿਸਾਰਡਰ (ਕਿਸੇ ਸਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਤਣਾ) ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਸਦਮੇ (ਘਟਨਾ) ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਉਸ ਸਦਮੇ (ਘਟਨਾ) ਦਾ ਚੇਤਾ ਲਗਾਤਾਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਫਿਕਾ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਜਾਂ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਕੁਝ ਯਾਦਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲਣਾ ਹੋਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਥੇ ਭੁੱਲਣ ਦੀ ਆਦਤ ਇੱਕ ਵਰਦਾਨ ਬਣ ਕੇ ਕੰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਭੁੱਲਣਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ

ਭੁੱਲਣਾ ਇੱਕ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੀ ਉਮਰ ਵਧਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਆਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਨਾਮ ਜਾਂ ਤਾਰੀਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੇਅ ਬਾਇਡਨ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਅਸਰ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਕੋਲ ਢੂੰਘਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਸੂਝ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਚੇਤੇ ਦੀਆਂ ਕੀਮਿਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੇਸਕ, ਕਈ ਵਾਰ ਭੁੱਲਣ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਢਾਕਟਰੀ ਸਲਾਹ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਸੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਭੁੱਲਣਾ ਸਿਰਫ ਧਿਆਨ ਭਟਕਾਉਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਕਿਧਰੋਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਾਣੋ-ਪ੍ਰਭਾਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੱਕ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਥਵਾ ਕਿਸੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਸੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਭੁੱਲਣਾ ਸਿਰਫ ਧਿਆਨ ਭਟਕਾਉਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਕਿਧਰੋਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਾਣੋ-ਪ੍ਰਭਾਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੱਕ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਥਵਾ ਕਿਸੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਸੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਭੁੱਲਣਾ ਸਿਰਫ ਧਿਆਨ ਭਟਕਾਉਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਕਿਧਰੋਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਾਣੋ-ਪ੍ਰਭਾਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੱਕ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਥਵਾ ਕਿਸੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਸੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਭੁੱਲਣਾ ਸਿਰਫ ਧਿਆਨ ਭਟਕਾਉਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਕਿਧਰੋਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਾਣੋ-ਪ੍ਰਭਾਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੱਕ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਥਵਾ ਕਿਸੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਸੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ

**NEW India SWEETS SPICES
CHAT HOUSE
WHOLESALE PRICES**

(559)
225-2824
**Shaw &
Feland,
Next to
FOODMAXX**

3225 W SHAW AVE. # 103 FRESNO CA 93711

United Pet Hospital

Dr. Mandeep Bhullar DVM
510-363-9980

1641 Industrial Pkwy W. Hayward, CA. 94544

unitepets@gmail.com

Fax : 510-397-0142

**OFFICIAL CALIFORNIA
BRAKE & LAMP INSPECTION**

Quick Lube & Smog

Auto repair, Diagnostics & Smog Check Station

ਚਲਦੀਆਂ (Used) ਕਾਰਾਂ, ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ
ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਗੋਗੀ ਹੁਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰੋ

510-757-6775

SUKHWINDER BHELLA

gogibhella@gmail.com

691 W. Tennyson Rd Hayward, CA 94544

TASTE OF INDIA

specialist- Gurh Dee Barfee, Gurh Diyaan Jalebian

32 ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੈਲੋਰੋਨੀਆ
ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਧਹਿਲਾ ਤੇ
ਵਧੀਆ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ

ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੀਂ ਦਿੱਖ
ਦੇ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ
ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ

**lunch buffet everyday
fresh jalebian every day**

ਗੁੜ ਦੀ ਬਰਫੀ, ਫਿੱਕਾ ਕਲਾਕੰਦ
ਗੁੜ ਦੀਆਂ ਜਲੇਬੀਆਂ, ਇਮਰਤੀ

DEVINDER SINGH PABLA (OWNER)
510-791-1316

ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਯੋਗਰਾਮ
ਲਈ ਕੇਟਰਿੰਗ ਦਾ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪ੍ਰਬੰਧ

**5144 MOWRY AVE (ON FARWELL DR)
FREMONT, CA 94538**

510-773-8810

CALIFORNIA IMMIGRATION SERVICES INC.

Your Registered & Bonded 'Immigration-Consultants'

ROSY (Kanwal) KAUR
Immigration Consultant

408-422-8585
510-573-3666

website:- www.caials.com email:- rosy@caials.com

- FAMILY IMMIGRATION
- GEEEN CARD PETITION
- CITIZENSHIP
- BUSINESS / VISITOR VISA
- OCI CARD / INDIAN PASSPORT / INDIA VISA
- STUDENT VISA
- RELIGIOUS VISA
- DIVORCE
- VARIOUS IMMIGRATION SERVICES
- U.K. VISA
- CANADA VISA & P.R.
- INDIAN PASSPORT
- POWER OF ATTORNEY

- फैमिली इंमीग्रेशन
- गरीन कार्ड पटीस्न
- सिटीजनशिप
- बिजनेस वीजा / विज्ञार वीजा
- उ.सी.आषी. कारड / इंडीयन पासपोर्ट / इंडीया वीजा
- मट्टौर वीजा
- उलौजीभास वीजा
- उलाक
- कर्टी ऐर इंमीग्रेशन सेवावां
- य. के. वीजा, बैंडा वीजा अਤੇ पी. आਰ.
- इंडीयन पासपोर्ट
- पावਰ अटारनी

Fremont Office: 4127 Bay Street, Unit 5, Fremont CA, 94538

Tracy Office: 1660 W Linnee Rd. Unit J 25, Tracy CA, 95377

Moon Indian Cuisine
510-780-9233

ਰੈਸ्टोरेंट ਤੋਂ ਖਾਣਾ ਪੈਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵੇਲੇ ਤੰਡੂਰ ਦਾ ਇੰਡੜਾਮ ਹੈ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ ਜੀ

ਮੱਛੀ ਪਕੋੜੇ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਹਿਰ
ਲੱਭ, ਜਲੇਬੀ, ਬਰਫੀ, ਗੁਲਾਬ ਜਾਮੁਨ ਤੇ ਵਿਆਹ ਮਾਦੀ
ਮੌਜੂਦਾ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹਿਆਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

100 ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਤੱਕ
ਗਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਟਰਿੰਗ ਲਈ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਛੋਟ
ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਕੁੱਕ

Over 30 Years Experience in Restaurant & Catering Business

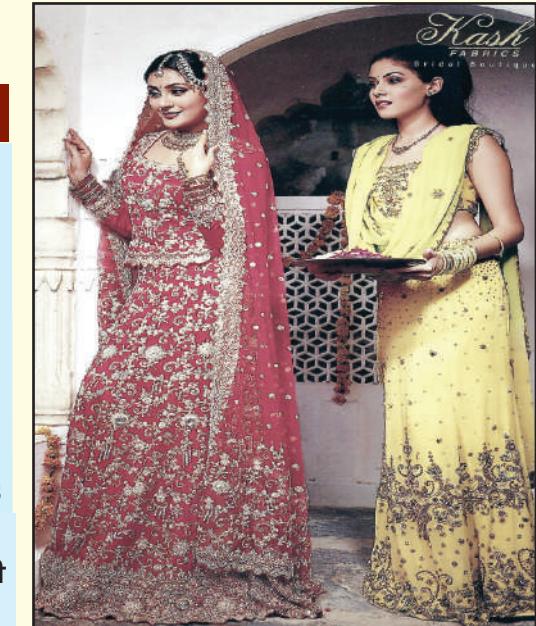
ਮੂਨ ਇੰਡੀਆਨ ਕੁਝੀਨ (ਹੇਵਰਡ)
600 West Harder Rd. Hayward, CA 94544
Contact: (Paul) 510-978-7170
www.moonindiancuisine.net

Kash Fabrics

37 ਸਾਲ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ

ਸਾਡੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ

1. Wedding Lehngas
 2. Mens wear-shervani
 3. Kurte Pajame
 4. Sharara Suits.
 5. Patiala. Suits.
 6. pression stove jewelery
 7. kids wear
 8. Turbans (paggan). 80 colors
1. ਵਿਆਹ ਦੇ ਲਹੀਂਗੇ
 2. ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ
 3. ਕੁੜੇ ਪਜਾਮੇ
 4. ਸ਼ਰਾਰਾ ਸੂਟ
 5. ਪਟਿਆਲਾ ਸੂਟ
 6. ਗਹਿਣੇ
 7. ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ
- 80 ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਪੱਗਾਂ

Kashmir Singh Dhugga
Gurjeet kaur Dhugga

kashfabrics@gmail.com

KASH FABRICS
29576 Mission Blvd
Hayward, CA 94544
510-538-1138

SINGH WORLD travel

Lycamobile
Call the world for less

ria Money Transfer

AIRPORT DROP OFF AND PICKUP AVAILABLE
Money Transfer @ Special Rates
India and Pakistan!!!

Cell Phone Activation & Recharge Services

ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੇ ਜਾਣ-ਆਊਣ ਲਈ ਗੱਡੀ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ
ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

SINGH WORLD TRAVEL
PH. 530-443-4865

Email: Info@singhworldtravel.com

1248 Franklin Ave. #A
Yuba City CA, 95991

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 2024- ਕੌਣ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਲੜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੌਣ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ?

ਹੁਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 2024 ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋਤਾਂ ਵੋਟਰ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਲੱਖਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਥੇ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਅਜ਼ਮਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਲੋਕ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਵੋਟਿੰਗ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੁਝ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਵੋਟ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਆਏ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਵੋਟ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੌਣ ਚੋਣ ਲੜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੌਣ ਨਹੀਂ।

ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਕਿਸ ਨੂੰ ਹੈ?

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਾਰੇ ਬਾਲਗਾਂ ਭਾਵ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਹੈ। ਯਾਨਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਹ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਮਤਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚੋਣ ਸਬੰਧੀ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕਾਰਨ ਅਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾ ਤਾਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵੋਟ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਹਲਕੇ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਹੋਵੇ ਜਿਥੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਕੌਣ ਲੜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਚੋਣ?

ਹੈ, ਉਹ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਹਲਕੇ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਹੋਵੇ ਜਿਥੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ 'ਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ 1950 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਹੈ?। ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੌਂਕੀ ਗਲਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੋਟਰ ਵਾਰਮ-8 ਭਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੋਟਰ ਵਾਰਮ-8 ਭਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਪਤੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਵਾਰਮ-8 ਰਾਹੀਂ ਵੋਟਰ ਆਈਡੀ ਕਾਰਡ ਵੀ ਬਚਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਅੰਪੰਗਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵੋਟਰ ਨੂੰ ਵਾਰਮ-8 ਵੀ ਭਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜੋਤੀਗੀਣ ਵੋਟਰ ਵੋਟ ਕਿਵੇਂ ਪਾਊਂਦੇ ਹਨ?

ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ 2016 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੇ ਕਿ ਸਾਰੇ ਧੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਜੁਤੀ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਖਲੀ ਪਹੁੰਚ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਮਝਣ ਯੋਗ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਡਿਸਏਕਲਿਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ 21 ਅਧਿਕਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋਤੀਗੀਣਾ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਜੋਤੀਗੀਣ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰੇਲ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਡਮੀ ਬੈਲੇਟ ਸੀਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਮੀ ਬੈਲੇਟ ਸੀਟ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋਤੀਗੀਣ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਵੋਟਿੰਗ ਡਬੇਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵੋਟਰ ਡਮੀ ਬੈਲੇਟ ਸੀਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਡੀਐਮ 'ਤੇ ਬ੍ਰੇਲ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਵਰਗਿਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ, ਜੋਤੀਗੀਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਸੰਚਾਲਨ ਨਿਯਮ, 1961 ਦੇ ਨਿਯਮ 49 (ਐਨ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇਕਰ ਜੋਤੀਗੀਣ ਵੋਟਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬ੍ਰੇਚ ਵਾਲੇਂਟੀਅਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੀ ਮਦਦ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 84-ਏ ਮੁਤਾਬਕ, ਜਿਹਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਚੋਣ ਲੱਭਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਲੋਕਸਭਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲੱਭਨ ਲਈ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ 25 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਹੋਣੀ ਲੜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (ਡੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਸੰਸਦੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ 'ਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜ ਸਕਦਾ।

ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਕਿਵੇਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ?

ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਜੋ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਸਾਲ 1 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਸਰ ਪੂਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ

ਵਾਰਮ-6 ਭਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਾਰਮ ਬ੍ਰੇਚ ਲੈਵਲ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਬੀਏਐਲਓ ਤੋਂ ਹਸ਼ਿਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸੇ ਹਟਟਪਸ://ਵੋਟਰਸਾਈਟਿਗ/ਗੋਵਾਨ/ਲੰਗਿਨ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਆਨਲائਨ ਵੀ ਭਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲੈਵਲ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਡਮੀ ਬੈਲੇਟ ਸੀਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਮੀ ਬੈਲੇਟ ਸੀਟ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋਤੀਗੀਣ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਵੋਟਿੰਗ ਡਬੇਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵੋਟਰ ਡਮੀ ਬੈਲੇਟ ਸੀਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਡੀਐਮ 'ਤੇ ਬ੍ਰੇਲ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਵਰਗਿਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ, ਜੋਤੀਗੀਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਸੰਚਾਲਨ ਨਿਯਮ, 1961 ਦੇ ਨਿਯਮ 49 (ਐਨ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇਕਰ ਜੋਤੀਗੀਣ ਵੋਟਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬ੍ਰੇਚ ਵਾਲੇਂਟੀਅਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੀ ਮਦਦ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘੇ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦੇ ਪਾਇਲਟਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਸ਼ੇ ਵਿੱਚ 13 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਸਿਖਲਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੋਵਾਂ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਭਰਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਕੀ ਹਾਸਿਲ ਹੋਵੇਗਾ

ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪੁਲਾਤ 'ਚ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਵਾਲਾ ਚੋਥਾ ਦੇਸ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਵੀਅਤ ਸੰਘ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਚੀਨ

ਅਮੀਰ ਸੁਬਾ ਪੰਜਾਬ ਕਰਜ਼ਾਈ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਗਿਆ?

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵਤ ਮਾਨ ਅਕਸਰ ਆਪਣੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰਸੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਕਰਜ਼ੇ ਉਤਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੂਬੇ ਉਪਰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਰ ਕਾਰਨ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਵੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਵਿੱਚ ਭਗਵਤ ਮਾਨ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਚਿੰਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਕਰਜ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਥੇ ਹੀ ਸਤੰਬਰ 2023 ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਵੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਚਿੰਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਖਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਉਪਰ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਗਿਆ।

ਸਾਲ 2022 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਕਾਫੀ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸੂਬਾ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਅੰਕਤੇ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਨਵੰਜ਼ੇਤ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 67 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਰਹਡਾਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਹੋਰ 1.07 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਆਰਥਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੰਮਣ ਕਰਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੁਧੇ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹੈ ਪਰ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸੁਧਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁਕਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਤੇ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ

साल	
1990-91	7,102
2001-02	34,063
2006-07	51,155
2011-12	83,099
2016-17	182,526
2021-22	281,773

ਸੁਬਾ ਸਿਰਫ ਪਿਛੜ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਕਤੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੌਵਲ ਕਰਜ਼ਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਸਗੋਂ ਜਿਸ ਗਤੀ ਨਾਲ ਕਰਜ਼ਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਚਿੰਡਾਜ਼ਨਕ ਹੈ। 2001-02 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਕਰਜ਼ਾ ਔਸਤਨ 2,696 ਕਰੋੜ ਵਧਿਆ ਸੀ, 2023-24 ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਕਰੀਬਨ 34,784 ਕਰੋੜ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਧ ਰਹੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਸਮਝਣ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਿਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਿਮਣ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ 'ਤੇ ਸਾਲ 2018-19 ਵਿੱਚ 68,960 ਰੁਪਏ ਦਾ ਬੋਲ ਹੋ ਰੁੱਕਾ ਸੀ ਜੋ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਚੋਣਾਂ ਨੇਂ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਿਮਣ ਨਾਲ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬਜਟ, ਭਾਰਤੀ ਅਰਥ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਸਟੈਟਸਟਿਕਸ ਤੇ ਫਾਈਨਾਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਵੀ ਮਦਦ ਲਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਸਮੱਸਿਆ ਕਿਥੇ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਾਨ੍ਹ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕੀ ਗੈਂਦੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਗਾਲ

ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਕੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਰਜ਼ਾ ਅਤੇ ਘਾਟਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸਦੇ ਮਾਲੀਆ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਫੰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਕਮ ਔਸਤਨ, 2011-12 ਤੋਂ 2020-21 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ ਦਾ 70% ਹੈ। ਸੁਥੇ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਤਨਖਾਹਾਂ, ਵਿਆਜ ਅਦਾਈਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਵਰਗੇ ਵੱਚਨ੍ਹੱਧੇ

ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖਰਚਾਂ 12 ਤੋਂ 2020-21 ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਜੀਐਸਡੀਪੀ (ਗ੍ਰੋਅ ਐਮੇਸਟਰਿਕ ਪ੍ਰੋਫਲ) ਦੇ 0.67% ਤੋਂ 0.72% ਦੇ ਰਸ਼ਾਵ ਸੀ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸੁਬਿਆਂ ਵਿਖੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭਾਰਤੀ ਸੁਬਿਆਂ ਵਿਖੇ ਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੀਐਸਡੀਪੀ ਵੱਧਿਕਾਰੀ 02 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੇ 2006-07 ਤੱਕ, ਸਾਲ 2012 ਤੱਕ 6ਵੇਂ ਰੈਂਕ ਅਤੇ 2012-13 ਵੇਂ ਰੈਂਕ ਉਤੇ ਆ ਗਈ।

ਇਹ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਹਰਿਆਣਾ, ਤਾਜ਼ਟਰ, ਕੇਰਲ, ਗੁਜਰਾਤ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਆਪਣੀ ਜੀਐਸਡੀਪੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੁ ਸੁਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦਰਮਿਆਨ ਆਮਦਨ ਦੁਰ ਦਾ ਫਰਕ ਵੀ ਘਟਦਾ ਗਿਆ, 1980-81 ਵਿੱਚ 6 ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 2000-01 ਵਿੱਚ 49.3%, ਅਤੇ -21 ਵਿੱਚ ਇਹ 17.5% ਰਹਿ ਗਿਆ। ਇਹ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਯੂਨੀਅਨ ਜਾਸ਼ਬੀ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿਧੀਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਣਲੈ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਵਿਅਕਤ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਹ ਤੇ ਹੈ। ਜੀਐਸਡੀਪੀ ਵਿੱਚ ਵਧੇਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਮਦਨ ਦੇਵਾਂ ਪੱਖੋਂ ਪਿਛੜ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਰ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਧਿਕ ਹੈ।

ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਚਾਲਕ ਖੇਤੀਬਾਤੀ ਸੈਕਟਰ, ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਤ ਵੇਖੀ ਗਈ। ਇਹ ਮੰਦੀ ਸਾਰੇ ਤਿੰਨ ਰਿਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖੀ ਗਈ, ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ, ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਟਰਸ਼ਰੀ। ਖੇਤੀਬਾਤੀ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੋਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਈ ਮੰਦੀ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ 1990 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅੱਧ ਤੋਂ ਇਸਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਤ੍ਰੇ ਨਤੀਜੇ ਵੀ ਭੁਗਤੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਉਪਰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪੰਡ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਇੰਕ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਧੋਕ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੁਧੇ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼-ਜੀਡੀਪੀ ਅਨੁ 20% ਤੋਂ ਘੱਟ ਰਿਹਾ, ਭਾਰਤ ਦੇ 14 ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੁਭਿਆਂ ਵਿਖੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ।

ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ -

ਗੁਆਂਢੀ ਪਹਾੜੀ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਆਇਤਾਂ
 ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਉਤਰਾਂਧੰਡ ਵਰਗੇ ਗੁਆਂਢੀ
 ਪਹਾੜੀ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨਅਤ
 ਰਿਆਇਤਾਂ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਨਅਤੀ ਅਧਾਰ ਨੂੰ
 ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਰਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੂਬੇ
 ਸਰਕਾਰ ਸੁਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ
 ਅਮੀਰੀ ਡਾਇਸਪੋਰਾ ਸੰਪਰਕ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ
 ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਐਂਡੱਡੀਆਈ, ਆਈਟੀ ਅਤੇ
 ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ
 ਵਧੀਆ ਰਣਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ।

ਚੌਬਾ ਕਾਰਨ- ਸਬਸਿਡੀ ਅਤੇ

ਮੁਫਤ ਚਾਜ਼ ਦਾਆ ਨਤਾਆ।
ਇਸ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ 'ਵੀਬੀ ਕਲਚਰ' ਨੇ ਸੁਖੇ ਰੇਖਿਆਂ ਦੇ ਏਸ਼ੀਡੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਦਿਸਾ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਤ ਟੱਕ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁਰੀ ਚਾਇਆ। ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੀਮ ਹਾਂਡ ਹੈ, "ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਚੋਣਵੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਲੋਡਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ।

ਪ੍ਰਿੰਸ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਮਿਲਿਆਂ ਜਿਸ ਨੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੁਰਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ
ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮੁਫ਼ਤ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸਾਨ ਵੀ ਲੈਂਦੇ ਰਹੋ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰਤਾ
ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਫ਼ਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਂਡ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਇਸੇ ਰਾਹ ਉਪਰ ਰਹਿਣ
ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਿਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਰਹਾ ਹਨ। ਗੈਰ-ਨਿਸ਼ਾਨਾਬੱਧ ਬਿਜਲੀ ਸਬਸਿੰਡੀ ਦੀ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ
98% ਖਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ 2020-21 ਵਿੱਚ 32.44% ਹੋ ਗਿਆ। ਤਨਖਾਹਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ
ਦੀਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ ਖਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਖਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

ਤੁਹਾਡੇ ਕਿ 18 ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ 2002-03 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ 'ਤੇ 2018-19 ਤੋਂ 2019-20 ਵਿੱਚ 10ਵੇਂ ਦਰਜੇ 'ਤੇ ਆ ਗਈ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਕਾਰਨ-ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਘੱਟ ਖਰਚਾ

ਸੁਥੇ ਦੇ ਜਨਤਕ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ
ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਵਿਕਾਸ ਖਰਚੇ, ਸਮੂਹਿਕ ਰੂਪ
ਵਿੱਚ, 1980-81 ਤੋਂ ਘਟੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹ 1990-91 ਤੋਂ
ਹੋਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਘਟਦੇ ਰਹੇ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਵਿਕਾਸ
ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ, ਜੋ ਕਿ 1970-71 ਤੋਂ 1990-91
ਦੌਰਾਨ ਕੱਲ ਮਾਲੀ ਖਰਚੇ (ਇਹ 65.28% ਤੋਂ 72.31%
ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ) ਦੇ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਹਾ, 2000-
01 ਵਿੱਚ ਘਟ ਕੇ 44.24% ਰਹਿ ਗਿਆ। ਇਹ 2005-
06 ਵਿੱਚ 42.25% ਸੀ, ਅਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ
2010-11 ਵਿੱਚ ਵਧ ਕੇ 43.47% ਹੋ ਗਿਆ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ,
ਇਹ 50.00% ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਗੈਰ-
ਵਿਕਾਸ ਖਰਚੇ, ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ
ਕੰਮਕਰਜ (ਉਜਰਤਾਂ/ਤਨਖਾਹਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ
ਅਦਾਇਗੀ ਆਦਿ) 'ਤੇ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧੇ
ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਗੈਰ-ਵਿਕਾਸ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ
ਬਾਹਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਾਂਡੀ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾ, ਚੰਗਾ
ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਆਦਿ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ
ਖਰਚੇ ਸੁਥੇ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਬੇਮੇਲ (ਵਿਕਾਸ ਬਨਾਮ
ਗੈਰ-ਵਿਕਾਸ), ਨੇ ਸੁਥੇ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਘਟਾ
ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਮੰਦੀ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ
ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਹੱਲ- ਫਸਲੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਚਾਲਕ (ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ) ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੰਮਾਣ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੈਕਟਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ 'ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਇਜ਼ਾਫ਼ਾ' ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਸਲੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ, ਪਸੂ ਧਨ ਸੁਧਾਰ, ਬਾਗਬਾਨੀ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਸਹਾਇਕ ਧੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।"

ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਆਪਨਿਕ ਇੰਡਸਟਰੀ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ
ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਦਾ ਦਬਦਬਾ, ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ
ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੋਤਾ ਬਣਦੀਆਂ
ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਸੂਬੇ ਦੀ ਜੀਐਂਸਡੀਪੀ ਉਪਰ ਵੀ
ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਜਿਆਦਾਤਰ ਉਦਯੋਗ ਖੇਤੀ
ਜੜੂਰਤਾਂ, ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜੂਰਤਾਂ
ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਲਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ
ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਲੱਡ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਇੰਡਸਟਰੀ
ਮੁਨਿਟ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਆਧੁਨਿਕ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ
ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇੰਡਸਟਰੀ, ਆਈਟੀ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ
ਵਰਗੀਆਂ ਜੜੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰਾ ਕਰਨ।

ਕੌਣ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਬੰਦੁਕ ਕੌਣ ਦੇ ਗਿਆ?

ਦੁਬਈ ਵਿਚ ਬੁਰਜ ਖਲੀਫਾ ਦੀ ਕੋਈ ਤਸਵੀਰ ਜਾਂ ਹੀਡੀਓ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿਸਟੇਫਰ ਮਾਰਲੋ ਦੇ ਸੋਲੂਵੀਂ ਸੰਦੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਾਟਕ 'ਡਾਕਟਰ ਫਾਮਟਸ' ਦੀਆਂ ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਰੁਧ ਬਦਲ ਕੇ ਮੱਲੋਜ਼ੇਰੀ ਮੁੰਹੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ: "ਕੀ ਇਹ ਉਹੀ ਹੱਥ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਲੀਅਮ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਚੇ ਬੁਰਜ ਉਸਾਰੇ ਹਨ?" ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਚੇ ਬੁਰਜ ਦੀ ਖੁਬਸੂਰਤੀ ਜਾਂ ਕਮਾਲ ਦੀ ਦਾਦ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਹੱਸਲੇ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਆਮੀਨਾਤ ਵਿਚ ਇਕ ਪਰਵਾਸੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀਪਕ ਉਨੀਕਿਸ਼ਨਨ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੱਚੇ ਲੋਕਾਂ ਬਾਬਤ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਾਵਲ 'ਟੈਂਪਰੇਰੀ ਪੀਪਲਜ਼' ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵੀ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਫਾਰਸ ਦੀ ਖਾੜੀ ਵਿਚ ਲਾਸਾਨੀ ਸਹਿਰ ਉਸਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਮਾਤਰ ਸਾਂਝ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਕੱਚੇ ਲੋਕ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਉਹ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਮਿਸਟਰੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਰਖਾਣ, ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਮੇ ਜਾਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਕਰੇਨ ਅਪਰੇਟਰ; ਹਰ ਸੂਬੇ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਮਾਰੂਬਲਾਂ ਵਿਚ ਗਗਨਦੁੱਬੀ ਭਵਨ ਉਸਾਰਨ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਇਵਜ਼ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਜਿੱਲ੍ਹਣ ਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਮਾਨਵ ਤਸਕਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਕਦੇ ਕੋਈ ਰੋਲ-ਰੱਪਾ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮਹੱਥੀ ਕਿਰਤ ਦੇ ਇਸ ਬੇਜਾਬਤਾ ਵਧਾਰ ਕਾਰਨ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੰਦੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਕੇਰਲਾ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਖੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ)।

ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਰਵਾਸ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੀ ਵੱਖਰੀਆਂ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜੋ ਕਦੇ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਵਿਚ ਉਥੇ ਉਹ ਕੱਚੇ ਕਾਮੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਨਾਗਰਿਕ ਜਾਂ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਸਾਜ਼ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦਮ, ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ ਅਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਮਿਲਦੀ ਜੁਲਦੀ ਹੈ। ਇਉਂ ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਜਾਂ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਲਈ ਪਰਵਾਸ ਤਰੱਕੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਆਸਾਨ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਰਾਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡੋ, ਦੌਲਤਮੰਦ ਵਪਾਰਕ ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ੀਦ ਵੀ ਕਿਉਂ 'ਅਪਣੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਜ਼ਰਬਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਨ!

ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਰੂਸ ਵਿਚ ਲੜਾਈ

ਦੌਰਾਨ ਮਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਰਤੀ ਗੁਜਰਾਤੀ (ਸੁਰਤ) ਅਸਿਵਨਭਾਈ ਮਾਂਗੁਕੀਆ ਸੀ। ਗੁਜਰਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੌਰਾਨ ਦੀ ਲਲਕ ਚਿਰੋਕਈ ਹੈ। ਸੁਰਤ ਵਰਦੀ ਪਹਿਨ ਕੇ ਸਰਹੋਂਦਾਂ ਦੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਹੀਰਿਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਿਵਨਭਾਈ ਲੜਾਈ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਰੂਸ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਰਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜੰਗ ਲੜਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੰਗਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਮਾਤਾਪਿਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਜੰਗ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਭਾਡੇ ਦੇ ਸੈਨਿਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਨ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੂਰੋਪ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਵਿਚ ਸੌਖ ਹੋ ਸਕੇ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਆਂਦਰ ਇਸ ਹੋਂਦ ਤੱਕ ਅਗਿਆਨਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਸੈਲਨੀਆਂ ਵਜੋਂ ਰੂਸ ਦੇ ਸਰਦੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਵੀ ਮਾਸਕੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਈਜ਼ੰਟਾਂ ਦੇ ਝੂਠ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਖਾਂਦੇ ਪੀਂਦੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਤਫ਼ਰੀਹ ਲਈ ਭੇਜਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਪਹਿਲੁਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋਤ ਹੈ: ਉਹ ਏਜੰਟ ਕੌਣ ਹੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਈ ਉਤਾਰਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੂਸੀ ਫੌਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਦੇ 'ਹੈਲਪਰ' ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਕੀ ਰੂਸ ਦੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ

ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰ ਕੇ ਕਿਸੇ ਅਸਿਹੇ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਲਤਨ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸਾਂਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਰੂਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਰੂਸ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਪਰ ਰੂਸੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਿੱਧ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

ਜੇ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ 'ਹੈਲਪਰ' ਵਜੋਂ ਹੀ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫੌਜ ਦੀ ਵਰਦੀ ਪਹਿਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

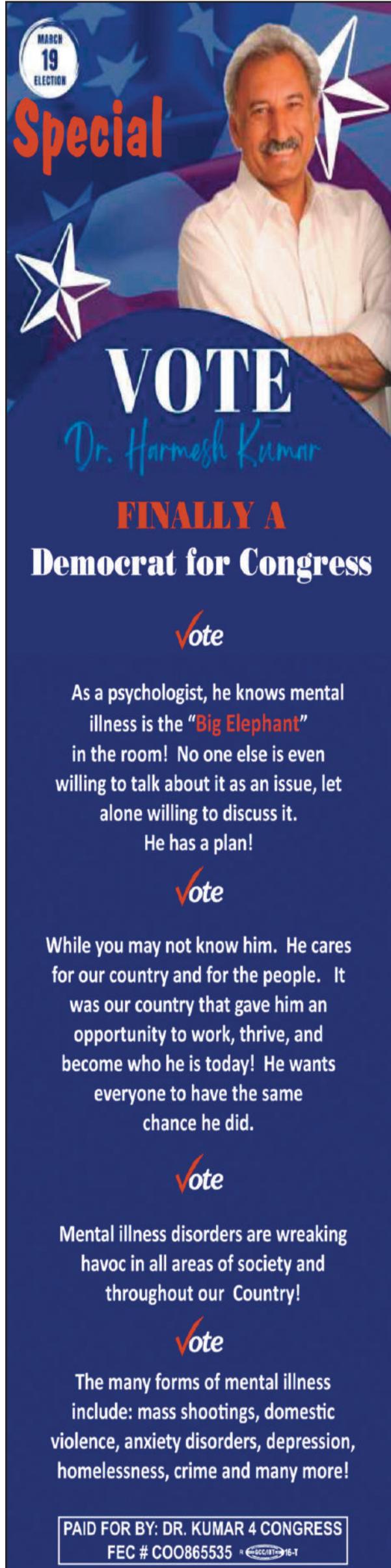
ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚ ਜੰਗ ਲੜ ਰਹੇ ਰੂਸੀਆਂ ਦੇ 'ਹੈਲਪਰ' ਹੋਣ ਜਾਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ-ਲਿਬਨਾਨ ਸਰਹੋਦੀ ਬੇਤਰ ਵਿਚ ਪੋਲਟਰੀ ਫਾਰਮ ਦੇ ਕਾਮੇ ਹੋਣ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕਰ ਕੇ ਜਬਰੀ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਧੱਕਣ ਦਾ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਬੰਦ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਰੂਸੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਟਰੈਵਲ ਈਜ਼ੰਟਾਂ ਅਤੇ ਚਕਮੇਬਾਜ਼ ਫੌਜੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਸੂਰਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਭਰਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਤਾਂ ਖੁਦ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਧੱਧਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਚ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਹਸਲੇ 'ਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਕੋਲਮ (ਕੇਰਲਾ) ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਯੂਏਬੀ 'ਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ; ਹੋ ਸਕਦਾ, ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪੱਧਮ ਦੇ ਬੋਤੂ ਨੌਜਵਾਨ ਜਾਣ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਉਜ਼ਰ ਮਿਲ੍ਹੀ।

ਇਹ ਸਭ ਜਦੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸ ਮੁੱਲਕ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ ਬੈਠੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਉਦਮ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੋਖਮ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਜੰਗਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਤਸਕਰੀ ਦਾ ਤਾਣ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਭਾਡੇ ਦੇ ਫੌਜੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਡੇ ਦੇ ਫੌਜੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਉਹ ਪੈਸੇ ਬਦਲੇ ਅਜਨਬੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਸਕਦੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਉਚੇ ਬੁਰਜ ਹੀ ਉਸਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਦੇਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਸਿਵਨਭਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੇ ਮੁੰਹਮਦ ਅਫਸ਼ਾਨ ਸਾਡਾਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਪੁਡਿਨ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸੌਕਰੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਬਰਲਿਨ ਵਿਚ ਲਾਲ ਫੌਜ ਦੇ ਮਾਰਚ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਆਲਾਮੀ ਜੰਗਾਂ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ, ਸਰਦਾਰਾਂ, ਜਾਣਾਂ, ਰਾਜਪੂਤਾਂ, ਗੋਰਖਿਆਂ, ਬੰਬੀਆਂ, ਮਗਠਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋ

ਕਿਸਾਨ ਫਸਲਾਂ 'ਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ

ਜੇਹਨ ਐਂਡ ਕੈਨੇਡੀ ਦੇ ਕਬਣ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਆਰਥਿਵਿਸਥਾ ਵਿੱਚ 'ਕਿਸਾਨ ਹੋ ਅਜਿਹਾ ਆਦਮੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਖਰੀਦਦਾ ਪ੍ਰਭੁਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਪਰ ਵੇਚਦਾ ਥੋਕ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।' ਖੇਤੀਬਾਤੀ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਢੰਗਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾਤੀ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਖਪਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਂਦ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਦੇ ਮੁੱਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੇਧਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਦੂਜੇ ਬੰਨੇ, ਆਧੁਨਿਕ ਮੰਡੀ ਆਰਥਿਵਿਸਥਾ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਉੱਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਭਾਰੂੰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਖੇਤੀਬਾਤੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦਾ ਸਾਧਤ ਹੈ ਸਗੋਂ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਦਾ ਸੂਚਕ ਵੀ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾਤੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਭੋਜਨ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਲੈਂਡਸਕ੍ਰੇਪ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਭੁਦਰਤ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਹੈ। ਉਤਰ-ਉਦਯੋਗਿਕ ਮੰਡੀ ਵਿਵਸਥਾ ਖੇਤੀ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਲਈ 'ਭੋਜਨ ਸੁਰੱਖਿਆ' ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ 'ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਸੁਰੱਖਿਆ' ਦੇ ਉਦੇਸ਼, ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਲਈ ਅਦੇਲਨ ਨੂੰ ਜਾਇਂਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਨ ਦੀ ਘਾਟ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧਾਉਣ ਵੱਲ ਹੱਲ ਸ਼ੇਖੀ ਦੇਣ ਲਈ 1966 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਣਕ ਅਤੇ ਚੌਲਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ (ਐਮ ਐਸ ਪੀ) ਦੀ ਪ੍ਰਲਾਲੀ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਨਾਜ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਹੋ ਗਈ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਫਸਲੀ ਵੰਨ-ਸੰਵੰਨਤਾ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਗਾੜ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਵੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਧਨਾਢ ਵਪਾਰੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗ ਮੰਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖਦੀ ਹੈ; ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਪੱਖ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਹਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਈ ਭੇਜਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਵਿਕਸਤ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਜੇ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਖੇਤੀ ਲਾਗਤਾਂ ਅਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਸੀਏਸੀਪੀ) 23 ਫਸਲਾਂ ਲਈ ਬੀਜਾਂ, ਖਾਦਾਂ, ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ, ਮਨੁੱਖੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਮਸੀਨਾਂ ਭਾੜੇ, ਠੋਕੇ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਆਦਿ ਸਬੰਧੀ ਨਕਦ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਖਰਚਿਆਂ (ਏ2) ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਖਰਚੇ (ਐਂਡਾਂਲ) ਜੋੜ ਕੇ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਦਾ 115 (ਡੇਢ ਗੁਣਾ) ਰਕਮ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ, ਉਤਪਾਦਨ ਲਾਗਤਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਵਾਜਿਬ ਮਿਹਨਤਾਨ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਖੇਤੀ ਲਾਗਤਾਂ ਅਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਸੀਏਸੀਪੀ) ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਿਜਾਈ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਕੀਮਤ ਤੌਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੀਏਸੀਪੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਸੰਦਾਂ ਦੀ ਘਾਸਾਈ ਕਾਰਨ ਘਰਦੰਡੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜੋੜਦਾ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੇਲਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਕੀਮਤ (ਐਮਐਸਪੀ) 'ਤੇ ਫਸਲ ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਤ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਸੀਇਸੀਪੀ ਨੇ ਖੁਦ ਆਪਣੀ ਕੀਮਤ ਨੀਤਿ

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ 15 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਪੁੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਸਬੰਧਤ ਕੁੱਲ 13,241 ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦਿਨ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਖਾਨ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਵਿਖਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਹੈ।

ਸਾਲਾ ਮਿਆਦ ਦਾ ਗਿੱਠਾ-ਮਿੱਠਾ ਸੁਰੂ ਹ ਜਾਂਦਾ ਹ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਜਨਵਰੀ 2019 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍਷ੇ ਤੋਂ ਸਬਕ ਸਿਖਿਦਿਆਂ ਰਾਜ ਦੇ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ 1994 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 29-ਏ ਤਹਿਤ ਪਿਛਾਂ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਲੋਡ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮੱਤੀਆਂ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਇਸ ਵਰ੍਷ ਨਵੰਬਰ 'ਚ ਮੁਕੱਬਲ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ 'ਚ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੁਧੇ 'ਚ 153 ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮੱਤੀਆਂ ਤੇ 22 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍਷ੇ 10 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਸੰਮੱਤੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਭੰਗ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਦ ਸਿਆਸੀ ਹੰਗਮਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ 'ਗੈਰੂ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ' ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਬਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ

ਰਿਪੋਰਟ- 2018-19 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਲਈ ਉਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਦੇ ਮੰਗ ਅਤੇ ਪੁਰਤੀ (ਡਿਮਾਂਡ ਤੇ ਸਪਲਾਈ) ਦਾਬਾ ਦੇ ਵਿਚੁੱਧ ਤਾਕਤ ਦੇਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਵਪਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮੁਠਾਬਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਸੀਏਸੀਪੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ 2018-19 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ

ਕਟਰਲ ਨਹੀਂ ਕਾਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਫ਼ਸ਼ਾ ਚਕਰ ਅਤੇ
ਵਕਤ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਇੰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਫ਼ਸ਼ਾ

ਇੱਕ ਵਾਰ ਬੀਜੀ ਗਈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪੱਕਣ ਪਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਪਕਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤੈਅ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਆਪਣੀ ਜੀਵਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਅਣਅਨੁਮਾਨਿਤ ਬੋਕਾਬੂ ਮੌਸਮੀ ਹਾਲਾਤ, ਸੰਡੀਆਂ ਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੰਦੀ ਹੈ; ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਦੀ 'ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਇਕੱਠੀ' ਉਪਜ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਸਾਹਮੇਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮੰਡੀ ਦਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਵਿਧੀਵਿਤ ਅਸਰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਕੀਮਤ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰੰਟੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਦੇ ਉਲਟ, ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨ ਨਾ ਤਾਂ ਫਸਲ ਸਟੋਰ ਕਰ ਕੇ ਬੋੜੀ ਬੋੜੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਗੁਣ ਬਦਲ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸਾਰੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵੇਚਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਬਨ ਮੁੱਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।

ਇਹ ਸਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਪੂਰੀ ਫਸਲ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਐਲਾਨੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਹੀ ਖਰੀਦੇ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ ਵਧਾਰੀ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ; ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਏ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਵੱਚਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਜੀਵਨ ਲਈ ਮੁੱਖ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਵਾਧੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਿਸਾਨ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹੀ ਮਿਕਦਾਰ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਕਰ ਕੇ ਵਾਧੂ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਵਧਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੋਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਬੋਕਾਬੂ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਫਸਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਕੇ ਤਾਂ ਪਾਤੇ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਸਰਕਾਰ ਕਰੇ।

ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ 'ਜੈਵਿਕ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਫਸਲ ਵੰਨ-ਸਵੰਨਤਾ' ਲਈ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਵਿਧੀਵਤ ਫੰਗ ਨਾਲ ਡਿਗਨ ਦੀ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਯੋਗ ਜੀਵਨ ਲਈ ਹੈ; ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਉਤਪਾਦ ਵਾਧੂ ਆਰਾਮ ਲਈ ਹਨ। ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਦੇ 'ਮੰਗ ਅਤੇ ਪੂਰ੍ਤੀ' ਸਿਧਾਂਤ ਅਧਾਰੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਭੋਜਨ ਦੀ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮਾਜਿਕ ਕਰਦਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਸਮੱਝਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਮੰਡੀ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਪੱਖੀ; ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪੱਖੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਭੰਗ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਦੀ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਮਿਆਦ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਸਿਓਂ ਦਰਸਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ, ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਪੇਵਾਨ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ।

ਜ਼ਮਵਾਰ ਹੁਦਾਆ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਤੇ ਭਾਰਤ 'ਚ ਰਚੇ ਗਏ ਰਿੰਗਵੇਦ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਪਸਾਸਨਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ 'ਸਭਾਵ' ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਬਾਅਦ 'ਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ। ਭਾਰਤ 'ਚ ਅਜੋਕੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ 250 ਈ। 'ਚ ਕਾਇਮ ਹੋਈ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਸੁਖਿਆਂ ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਿਜ਼ਰਮ ਤੇ ਨਾਗਲੈਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਤੇ ਯੂਟੀਜ਼ 'ਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸਰਬਸੰਮੱਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਹੁਤੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਇਹੋ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਣਿਆਂ ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਚ ਨਾ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਸਗੋਂ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੀ ਨਿਵੇਦ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸੇ ਲਈ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਚੀ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1992 'ਚ 73ਵੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਥੋਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਸੰਘੀ ਜਮਹੂਰੀ ਫਾਂਚੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਚਿਤਤਾ ਹਾਸਲ ਹੋਈ।

ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਐਕਟ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਲਾਗੂ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਪਹੁੰਚਿਆ ਮਾਮਲਾ

ਨਵੀਂ ਵਿੱਤੀ - ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਗਮੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਜ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਐਕਟ (ਸੀਏਈ) 2019 ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਮੌਜੂਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਨੇਮ ਅੱਜ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਏ ਗੈਰ-ਮੁਸਲਿਮ ਪਰਵਾਸੀਆਂ - ਰਿਹਿਊਆਂ, ਸਿੱਖਾਂ, ਜੈਨ, ਬੋਧੀ, ਪਾਰਸੀ ਤੇ ਈਸਾਈਆਂ - ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹਤਿਅਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਜੋਂ ਕੌਮੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਹੀਨ ਬਾਗ, ਜਾਮੀਆ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ, ਸਿੱਖੀਆਂ ਵਿਚ ਸੀਏਈ-ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੋਏ ਸਨ, ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਗੁਰਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਤਰਜਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਨੇਮਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਨੇਮ 2024 ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਹਿਤ ਸੀਏਈ 2019 ਅਧੀਨ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।” ਤਰਜਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਅਰਜੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਨਲائੀਨ ਮੋਡ ਵਿਚ ਹੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਕ ਵੱਖ ਪੋਰਟਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।” ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਸੀਏਈ ਦੇਸ਼ਬਰ 2019 ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਐਕਟ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੋਏ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਕਈ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ‘ਪੱਖਪਾਤੀ’ ਦੱਸਣ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਨੇ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹੱਥ ਪਿਛਾਂਹ ਖਿੱਚ ਲਏ। ਨੇਮਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਐਕਟ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਮਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਉਧਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਨੇਮ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਤੇ ਅਸਾਮ ਵਿਚ ਅਗਮੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਯਹੁਦੀਕਿਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸੱਕਤਰ ਜੈਰਮ ਰਮੇਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਦੇ ਮਸਲੇ ’ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਸਖ਼ਤੀ ਮਹਾਰੋਜ਼ੀ ਮੌਜੂਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਐਲਾਨ

‘ਸੁਰਖੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ’ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਨੇਮ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਨੋਵਾਂ ਵਾਰ ਅੱਗੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਐਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਤੇ ਅਸਾਮ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਯਹੁਦੀਕਿਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ।” ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪਿਨਾਰਾਈ ਵਿਜਯਨ ਨੇ ਸੀਏਈ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰੇ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਸਾਲ ਦੇਸ਼ ’ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਜੂਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀਏਈ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਗਰੀਬ ਅੱਤੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਮਹਿਗਾਈ ਕਾਰਨ ਪਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅੱਤੇ ਬੇਜ਼ਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਹ ਲੋਕ ਸੀਏਈ ਲਿਆਏ। ਉਧਰ ਏਅਈਐਮਐਮ ਮੁਖੀ ਅਸਦੂਦੀਨ ਵਿਵਾਇਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਐਕਟ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਤੇ ਗੇਡਸੇ ਦੇ ਇਸ ਸੰਕਲਪ ’ਤੇ ਆਧਿਤ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ’ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਖਿਲੋਸ ਯਾਦਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਧਿਆਨ ਭਟਕਾਉਣ ਦੀ ਖੇਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਸੰਸਦੀ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਕਿਤਾਬਚੇ ਮੁਤਾਬਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਨੇਮ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਢੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਮੰਦਰ ਘੜਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਮਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਤੋਂ ਮਿਆਦ ਵਿਚ ਵਧੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ 2020 ਤੋਂ ਗੁਰਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਨੇਮ ਘੜਨ ਲਈ ਸੰਸਦੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਵਕਫੇ ’ਤੇ ਮਿਆਦ ਵਿਚ ਵਧੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਗੁਰਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਤਰਜਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੈਰ-ਮੁਸਲਿਮ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਐਕਟ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਗੁਰਿ ਮੰਤਰੀ

ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 27 ਦਸੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਏਈ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ’ਤੇ ਲੋਕ ਸੀਏਈ ਦੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ’ਤੇ ਗੁਰਾਂਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ। ਕੋਲਾਤਾ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਬੈਠਕ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਸੀਏਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਟੀਐਮਐਸ ਵੱਲੋਂ ਸੁਹੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਸੀਏਈ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਬੰਗਾਲ ਦੀਆਂ ਸੀਏਈ ਅੰਬੱਲੀ ਚੋਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਗਰੀਬ ਅੱਤੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਮਹਿਗਾਈ ਕਾਰਨ ਪਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅੱਤੇ ਬੇਜ਼ਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ

ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ 30 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟਾਂ ਤੇ 9 ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਗੁਰਿ ਸੱਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਐਕਟ 1955 ਤਹਿਤ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਏ ਹਿੱਦ੍ਹਾਂ, ਸਿੱਖਾਂ, ਬੋਧੀਆਂ, ਜੈਨ, ਪਾਰਸੀਆਂ ਤੇ ਈਸਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਅਖਤਿਅਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਗੁਰਿ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ 2021-22 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ (1 ਅਪਰੈਲ 2021 ਤੋਂ 31 ਦਸੰਬਰ 2021 ਤੱਕ) ਮੁਤਾਬਕ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਮੁਸਲਿਮ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕੁਲ 1414 ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਐਕਟ 1955 ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ 9 ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਗੁਜਰਾਤ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਹਰਿਆਣਾ, ਪੰਜਾਬ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਇੱਲਾ ਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਸਾਮ ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਬੰਗਾਲ, ਜਿਥੇ ਇਹ ਮਸਲਾ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੈ, ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਅਖਤਿਅਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ - ਹੁਣ ਕੀ-ਕੀ ਬਦਲੇਗਾ?

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀਆਂ ਤਗੀਕਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ

ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੱਡੀ ਸਿਆਸੀ ਚਾਲ ਚਲੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ (CAA) ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਕੀ ਹੈ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ?

CAA ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ 20

ਅੱਜ ਵੀ ਖੇਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦਾ ਭਵਿੱਖ

(ਸਾਡਾ 19 ਦੀ ਬਾਕੀ)

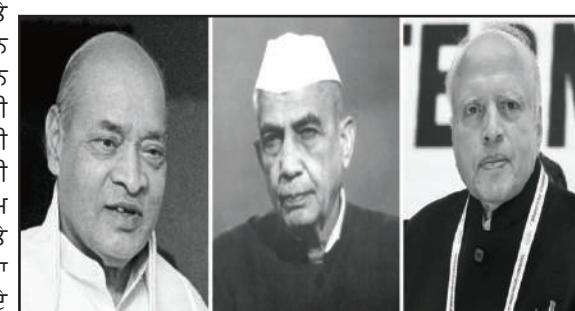
ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਲਗਪਗ ਅੱਧੀ ਵਸੋਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਭੋਜਨ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ 80 ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਭੋਜਨ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਖੇਤੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਉਜ਼ਵਲ ਭਵਿੱਖ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਤਾਂ ਸਵਾਮੀਨਾਥਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਤਾਕਤਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਕੋਲ ਸਕਤੀਸਾਲੀ ਛੋਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਸਗੋਂ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਹੀ ਤਾਕਤਵਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਕੋਲ ਭੋਜਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਹੁਣ 22 ਕੁਝ ਮਨੁਸ਼ਾਂ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਨਾਮੁਭਕਿਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਵਸੋਂ ਦਾ ਵਿੱਡ ਭਰਨ ਲਈ ਅਨਾਜ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਹਿੱਸਾ ਤਾਂ ਅਪ ਹੀ ਖਰੀਦਾਂ ਪਵੇਗਾ ਪਰ ਹੋਰੇਕ ਜਿਨਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰੀਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਨਿਸਚਤ ਕਰਵਾਏ ਕਿ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਜਿਨਸ ਦੀ ਬੋਲੀ ਮਿਥੇ ਗਏ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇੱਥਾਂ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਲੁੱਟ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਨਸਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਵੀ ਡਾ। ਸਵਾਮੀਨਾਥਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਮਿਥੀਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸਾਨ ਵੀ ਰੱਜਦੀਂ ਰੋਟੀ ਖਾ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਸਨਅਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇੰਨੀ ਮਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਮਦਦ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁੱਢਲੀ ਲੋੜ ਭੋਜਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚੰਨ ਉਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਨ ਭੰਡਾਰ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਣਕ, ਚੌਲ, ਕਪਾਹ, ਗੰਨਾ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਿਥੇ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਹੀ ਖਰੀਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੁੱਲ ਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਵੱਧ ਰਾਹੀਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਪੁਰਾ ਧਿਆਨ ਜ਼ਰੂਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਦਾਲਾਂ ਅਤੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੂਬੇ ਵਿਚ 6500 ਟਨ ਦਾਲਾਂ ਅਤੇ 74000 ਟਨ ਤੇਲ ਬੀਜ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਘੱਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਧੀਆ ਭੁਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਦਾਰੇ ਅਸਾਮ ਤੋਂ ਚਾਹ ਪੱਤੀ ਖਰੀਦ ਕੇ ਵੇਚ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਪਣੇ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਦਾਲਾਂ ਅਤੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਦਾ ਤੇਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਵੇਚ ਸਕਦੇ? ਮੌਕੀ ਅਤੇ ਬਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਥੇ ਵੱਧ ਝਾੜ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਪੈਦਾਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਨਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀ ਆਧਾਰਤ ਸਨਅਤਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਉਪਜ ਦਾ ਮੁੱਲ ਵੀ ਪੁਰਾ ਮਿਲ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ। ਸਨਅਤੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵੀ ਖੇਤੀ ਵਿਕਾਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸਕਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਸਨਅਤੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦਾਰੀ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੋ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਪੀਵੀ ਨਰਸਿੰਹਾ ਰਾਓ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਥੋਂ ਖੇਤੀ ਵਿਗਿਆਨੀ ਤਾਂ ਡਾ। ਐਮਐਸ ਸਵਾਮੀਨਾਥਨ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਿਵਲੀਅਨ ਐਵਾਰਡ 'ਭਾਰਤ ਰਤਨ' ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਕਰਪੂਰੀ ਠਾਕੁਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਪੁਰਸ਼ਕਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਂਝੀਆਂ ਸਖਸੀਅਤਾਂ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਡਮੁੱਲੀ ਦੇਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਜਪ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾ ਨਰਸਿੰਹਾ ਰਾਓ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਰਬੋਤਮ ਪੁਰਸ਼ਕਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਲਾਘਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਆਪਸੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਦੇਸ਼ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ 'ਤੇ ਵੀ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਹ 1991 'ਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ 9ਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰ ਲਾਗੂ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਤਦ ਤੱਕ ਬੰਦ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪੀਐਚੋਡੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਵਿਸਕੋਨਸਿਨ ਦੇ ਖੇਤ-ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜੇ ਰਹੇ।

ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਲੂ, ਕਰਕ ਤੇ ਚੌਲਾਂ ਬਾਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਖੋਜਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਨੀਦਰਲੈਂਡ ਦੀ ਵੇਸਿੰਗਟਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਤੇ ਯੂਨੈਸਕੋ ਦੇ ਫੈਲੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਂਬਿਜ਼ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪੀਐਚੋਡੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਇਕ ਨਾਲ ਚੌਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ 1998 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2004 ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ।

ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਰਣਕੀਤਕ ਸਾਂਝ ਦੀਆਂ ਹੁੱਦਾਂ

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਲੇ ਜਦੋਂ 2008 ਵਿਚ ਸਿਵਲ ਪਰਮਾਣੂ ਸੰਧੀ ਸਹੀਬੰਦ ਹੋਈ ਸੀ ਤਾਂ ਦੁਵੱਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹਾਂਦਰੂ ਲੀਹ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਰੱਖਿਆ, ਅਰਥਚਾਰੇ ਅਤੇ ਵਣਨ ਜਿਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸਤਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਗਹਿਰੀ ਸਾਂਝ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ, ਇਹ ਪਾਇਦਾਰ ਰਣਨੀਤਕ ਮਿਲਾਪ 'ਤੇ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਹਿੰਦ-ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀ ਸਮਤੇਲ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਚੜ੍ਹ-ਧੂਰੀ ਮੰਚ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦ-ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਵਾਲੇ ਸਾਮੂਹ ਵਿਚ ਭਾਰਤ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਜਪਾਨ ਤੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਜਿਥੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕੋਈ ਪਾਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਉਭਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਾਂਝੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਰੱਖਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲਾਹੌਦੰਦ ਹਨ।

"ਭਾਰਤ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਚੀ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਹੋਰੇ ਕ ਮੁਹਾਜ਼ 'ਤੇ ਟੱਕਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਵੀ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਪਾਹੜੀ ਦੱਰਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਅਸੀਂ ਤਾਇਨਾਤੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਨਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿਥੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਤਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧੋਕ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤ ਹਾਂ।"

ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਗੁਪਤ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ 'ਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਰੱਖਿਆ ਸਕਤਾ ਹੈ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹੇ ਕੇ ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸ਼ਿਆਮ ਸਰਨ

ਕੈਸ਼ਲੈਸ ਅੰਨਲਾਈਨ ਬੈਂਕਿਗ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਮਜ਼ਬੂਤ?

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੋਟਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਕਦੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਨਕਦ ਰਹਿਤ (ਕੈਸ਼ਲੈਸ) ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੱਲ ਵੀ ਕੋਈ ਹੰਡਲ ਮਾਰ ਰਹੀ ਹੈ? ਨੋਟਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਲੱਗਭੱਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਕੀ ਹੁਣ ਕੈਸ਼ਲੈਸ ਸੁਵਿਧਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੋਈ ਸਫਲ ਰੋਲ ਨਿਭਾ ਪਾਏਗੀ? 12 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ "ਏਸੋਚੈਮ ਅਤੇ ਅਰਨਸਟ ਐਂਡ ਯੰਗ" ਨੇ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਾਂ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਣਨੀਤੀ ਨਾਮ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੋਬਾਈਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਖਤਰਾ 60-65% ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਿਛੇ 3 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਅਤੇ ਡੈਬਿਟ ਕਾਰਡਾਂ ਨਾਲ ਜੁਤੀ ਧੋਖਾਧੜੀ 'ਚ 6 ਗੁਣਾ ਵਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਅੰਨਲਾਈਨ ਬੈਂਕਿਗ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਸਿਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸਿਖਿਅਤ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਲਪਾਰਵਾਹ ਹਨ। ਨੋਟਨ ਸਾਈਬਰ ਸਕਿਊਰਟੀ ਸਰਵੇ ਨੇ 1000 ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ 34 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਏਨੇ ਲਪਾਰਵਾਹ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣਾ ਪਾਸਵਰਡ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੰਨਲਾਈਨ ਬੈਂਕਿਗ ਨਾਲ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਕਤੂਬਰ 2016 ਵਿੱਚ 32 ਲੱਖ ਡੈਬਿਟ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸੁਚਨਾ ਚੋਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਡੈਬਿਟ ਕਾਰਡ SBI, HDFC, ICICI, Yes Bank ਅਤੇ Axis ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਏਨੀ ਵੱਡੀ ਘਟਨਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਈ ਸੀ। ਫਾਲੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 19 ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ 641 ਗੁਹਾਕਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਆਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਿਲਕੇ 1.30 ਕ੍ਰੋੜ ਰਕਮ ਚੋਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਡੈਬਿਟ ਕਾਰਡਾਂ ਚੌ ਸੁਚਨਾ ਦੀ ਇਹ ਚੋਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਚਿੰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅੰਨਲਾਈਨ ਬੈਂਕਿਗ ਠੱਗੀ ਫਰਵਰੀ 2016 'ਚ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੈਟ੍ਰੋ ਬੈਂਕ ਚੌ 660 ਕ੍ਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਪੈਸਾ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੈਂਕ ਆਪਣਾ ਪੈਸਾ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਕੀ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ? ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿਗ ਕੋਡਜ਼ ਅਤੇ ਸੈਟੈਂਡਰਡ ਬੋਰਡ ਔਫ ਇੰਡੀਆ (BCSBI) ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬੈਂਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅੰਨਲਾਈਨ ਬੈਂਕਿਗ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ BCSBI ਨੇ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂਵਾਲੀ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਅਗਰ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਦੀ

ਉਦਾਹਰਣ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ICICI ਬੈਂਕ BCSBI ਦੀ ਨਿਯਮਾਂਵਾਲੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਰ ਅੰਨਲਾਈਨ ਬੈਂਕਿਗ ਰਾਹੀਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ

ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ, (ਪਿੰਡ ਆਸੀਕਲਾਂ)

ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਇਹ ਮੰਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤੀ ਉਸਦੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਪੁਰਾ ਪੈਸਾ ਵਾਪਸ ਕਰੇਗਾ। ਪਰ ਬੈਂਕ, ਉਸਦੇ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਜੇ ਗਲਤੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਹੀ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਕਰੇਗਾ। ਕਿਹੜਾ ਲਈ ਜੇ 10 ਲੱਖ ਦੀ ਅੰਨਲਾਈਨ ਚੋਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਇਦ 10000 ਤੋਂ 20000 ਤੱਕ ਹੀ ਵਾਪਸ ਮਿਲੇ। ਅਗਰ ਨੋਕਰੀ ਪੁਟਾਲਾ, ਲਾਟਰੀ, ਈਮੇਲ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਫੇਡ ਟਰਾਂਸਫਰ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਬੈਂਕ, ਉਸਦੇ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਇਸ ਸੁਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 5000 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੀ ਆਦਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਪੂਰੇ ਜੀਵਨ 'ਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ। ਜੇ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ 5000 ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ।

ਹੁਣੇ ਹੀ ਇਕਨੈਮਿਕਸ ਟਾਈਮਜ਼ 'ਚ ਛੱਪੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ 70 ਫੀਸਦੀ ਉਠੰ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨੂੰ ਹੈਂਕ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਅੱਖ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਭ ਵਿੱਡੇਜ਼ ਐਕਸ. ਪੀ. ਸਾਫਟਵੇਰ ਅਤੇ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 2014 ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਬੈਂਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ATM ਸੁਵਿਧਾ ਉਪਲੱਭ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕਾ ਦੀ ਇਹ ਨਿਰੋਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ATMs ਦੇ ਸਾਫਟਵੇਰ ਅਪਡੇਟ ਕਰਨਾ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ATM ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨੂੰ 5

ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਸਾਫਟਵੇਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਦਸ-ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਲਿਆ ਅਤੇ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ

ਸਾਗੋ ਉਸੇ ATM ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਦੂਸਰੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਗਰ ਅੰਨਲਾਈਨ ਬੈਂਕਿਗ ਦੀ ਪੂਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਬੈਂਕ ਜੇ.ਪੀ.

ਮੋਰਗਨ ਚੈਸ ਹੈ ਜੋ ਜੇ

ਹਰ ਸਾਲ ਸਿਰਫ

ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ

'ਤੇ 300 ਮਿਲੀਅਨ

ਅਮਰੀਕਨ ਡਾਲਰ

(ਲੱਗਭੱਗ 2000

ਕ੍ਰੋੜ ਰੁਪਏ)

ਖਰਚ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸਦੇ

ਬਾਵਜੂਦ ਤਿੰਨ ਸਾਲ

ਪਹਿਲਾਂ ਬਤੀ ਬੁਰੀ

ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਕ ਹੋਇਆ

ਸੀ। ਅਗਰ

ਸਾਈਬਰ ਬੈਂਕਿਗ ਨੂੰ

ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ

ਵਾਲੀਆਂ ਭਾਰਤੀ

ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਖੁਦ

ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ

ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਲੀਜਨ ਨਾਮਕ ਹੈਕਰ ਗੁਰੂਪ ਜਿਸਨੇ

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬਰਖਾ ਦੱਤ ਦੇ ਈਮੇਲ

ਅਕਾਊਂਟ ਹੈਕ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਨੇ ਇੱਕ ਅੰਨਲਾਈਨ ਇੰਟਰਵਿਊ

ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ

ਅੰਨਲਾਈਨ ਬੈਂਕਿਗ ਦੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ NPCI ਅਤੇ

IDRB ਦੇ ਸਰਵਰਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਗੁਪਤ ਡਾਟਾ ਹੈਕ ਕੀਤਾ

ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਦਰਾਜ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ

ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੇ ਸਾਰ੍ਹੇ ਭਾਰਤੀ ਬੈਂਕਿਗ ਸਾਈਬਰ

ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਅਗੇ

ਭਾਰਤੀ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੀ ਭਰੋਸਾ

ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਹੁਣ ਜੇ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਸਬੰਧੀ

ਸਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਭਾਰਤ

ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਕਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਾਂ ਲਈ "ਸਾਈਬਰ ਅਪੇਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ" ਨਾਮਕ ਇਕਲੋਡੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ।

ਅੰਤੇ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਨ 2012 ਤੋਂ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਜੱਜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸਿਰਫ ਤ੍ਰੀਕ ਹੀ ਮਿਲਦ

(ਪਹਿਲੀ ਕਿਸ਼ਤ)

ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ, ਜਦੋਂ ਬੁੱਢਾ ਰਹਿਮਾਨ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਡਾਈ ਭੁੱਖ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ‘ਜੀਨਾ ਦੀ ਮਾਂ, ਜੀਨਾ ਦੀ ਮਾਂ! ’ ਉਸਨੇ ਉਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, “ਰੋਟੀ ਪਾ ਦੇ ਬਸ, ਝਟਾਪਟਾ” ਬੁੱਢੀ ਉਦੋਂ ਕਪਤੇ ਭਿਡੀ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅਪਣੇ ਹੱਥ ਪੂੰਝਦੀ, ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਝੱਟ ਆਪਣੀ ਸੱਤੀ ਲਾਹ ਕੇ ਮੰਜ਼ੀ ਹੇਠ ਸਰਕਾਅ ਦਿਤੀ ਤੇ ਬੱਦਰ ਦੇ ਮੁਲਤਾਨੀ ਤਹਿਮਦ ਨੂੰ ਜਗਾ ਉਚਾ ਚੱਕ ਕੇ ਮੰਜ਼ੀ ਉਤੇ ਨਿੱਠ ਕੇ ਬੈਠਦਾ ਹੋਇਆ ਬੋਲਿਆ, “ਬਿਸਮਿਲਾ!” ਬੁੱਢਾਪੇ ਵਿਚ ਭੁੱਖ ਜਵਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਹਿਮਾਨ ਦੀ ‘ਬਿਸਮਿਲਾ’ ਬੁੱਢਾਪੇ ਤੇ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਉਸ ਦੌੜ ਵਿਚ ਥਾਲੀ ਨਾਲੋਂ ਬੜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਖਸੀ ਦੂਰ ਨਿਕਲ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਬੁੱਢੀ ਨੇ ਅਜੇ ਤਾਈ ਸੱਜੀ (ਕਪਤੇ ਧਣ ਵਾਲਾ ਸੋਵਾ) ਤੇ ਨੀਲ ਵਾਲੇ ਹੱਥ ਦੁੱਪੱਟੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੂੰਡੇ। ਜੀਨਾ ਦੀ ਮਾਂ ਪਿੰਡਲੇ ਚਲ੍ਹੀ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਦੁੱਪੱਟੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੂੰਝਦੀ ਸੀ ਤੇ ਰਹਿਮਾਨ ਲਗਭਗ ਏਨੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਹੀ ਉਸ ਉਤੇ ਖਿਡਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਉਸਦੀ ਸਮਾਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਉਸ ਆਦਤ ਨੂੰ ਸਲਾਹੁਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਰਹਿਮਾਨ ਬੋਲਿਆ, ‘ਜੀਨਾ ਦੀ ਮਾਂ, ਜਗਾ ਜਲਦੀ...।’ ਤੇ ਬੁੱਢੀ ਆਪਣੇ ਚੁਡਾਲੀ ਸਾਲਾ ਪੁਰਾਣੇ ਸੁਭਾਅ ਅਨੁਸਾਰ ਬੋਲੀ, “ਓਹੋ, ਜਗਾ ਸਾਹ ਤਾਂ ਲੈ ਬਾਬਾ ਤੁੰਕੁੰ!”

ਸੋ ਸਬੰਧੀ ਰਹਿਮਾਨ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਆਪਣੇ ਜੱਤੀ ਉਤੇ ਜਾ ਪਈ ਜਿਹੜੀ ਉਸਨੇ ਕਾਹਲ ਵਿਚ ਲਾਹ ਕੇ ਮੌਜੀ ਦੇ ਹੇਠ ਸਰਕਾਅ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਰਹਿਮਾਨ ਦੀ ਇਕ ਜੱਤੀ ਦੂਜੀ ਉਤੇ ਚੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਫਰ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਸੀ। ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਹੱਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਿਹਾ— “ਅੱਜ ਫੇਰ ਮੇਰੀ ਜੱਤੀ, ਜੱਤੀ ‘ਤੇ ਚੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਐ, ਜੀਨਾ ਦੀ ਮਾਂ-ਅੱਲ੍ਹਾ ਜਾਣੇ ਕਿਹੜੇ ਸਫਰ ‘ਤੇ ਜਾਣਾ ਐ ਮੈਂ!”

“ਜੀਨਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਣੈ, ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਜਾਣੈ
ਤੈ?” -ਬੁੱਚੀ ਬੋਲੀ, “ਐਵੈਂ ਤਾਂ ਨੀ ਤੇਰਾ ਗੁੱਦਤ ਧੋਦੀ ਪਈ
ਮੈਂ, ਬੁੱਚਿਆ! ਦੋ ਡਬਲੀ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਸੋਢਾ-ਨੀਲ ਈ
ਲੱਗ ਗਿਆ ਤੇਰੇ ਕਪਤਿਆਂ ਨੂੰ। ਤੇ ਤੂੰ ਦੋ ਪੈਸੇ ਕਮਾਏ ਵੀ ਐ
ਕਦੀ?” “ਆਹੋ ਸੱਚ! ਕੱਲ੍ਹੂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਇਕਲੋਤੀ ਬੁੱਚੀ ਨੂੰ
ਮਿਲਣ ਅੰਬਾਲੇ ਜਾਣੈ। ਤਾਹੀਏਂ ਤਾਂ ਇਹ ਜੁੱਤੀ, ਜੁੱਤੀ ਨਾਲ
ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਨਾਂਅ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ ਪਈ।” ਪਾਰ ਸਾਲ ਵੀ ਜਦੋਂ
ਇਹ ਜੁੱਤੀ, ਜੁੱਤੀ ’ਤੇ ਚੜੀ ਸੀ ਤਾਂ ਰਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਪਰਚੀ
ਪਾਉਣ ਖਾਤਰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਕਰਹਿਰੀ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ
ਉਸ ਸਾਲ ਦਾ ਸਫਰ ਤੇ ਜੁੱਤੀਆਂ ਦੀ ਕਰਤੂਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਯਾਦ ਸੀ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਕਰਹਿਰੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਵੇਲੇ ਉਸਨੂੰ ਪੈਦਲ
ਹੀ ਆਉਣਾ ਪਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਤਾਂ
ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿਤਾ। ਉਸ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰ
ਦਾ ਕਸੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਿਕੇ ਜਦੋਂ ਰਹਿਮਾਨ ਪਰਚੀ ਉਤੇ ਨੀਲੀ
ਚਰਖੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾਉਣ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਕੰਬ
ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਘਬਰਾਹਟ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਨ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ
ਹੱਕ ਵਿਚ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜੀਨਾ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆਂ ਦੇ ਸਾਲ ਹੋ ਚੱਲੇ ਸਨ। ਜੀਨਾ ਅੰਬਾਲੇ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਆਖਰੀ ਕਥ ਮਹੀਨੇ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਬੜੀ ਅੰਖ ਨਾਲ ਬਿਤਾਏ ਸਨ। ਉਸਨੂੰ ਇੱਜ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਮਖ਼ਦੀ ਹੋਈ ਪਾਥੀ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਉੱਤੇ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਜੀਨਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਆਉਦਾ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਕੁਭ ਤਸੱਲੀ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ। ਜਦੋਂ ਮਿਲਣ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਹੀ ਏਨਾ ਤਸੱਲੀ ਭਰਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਮਿਲਣਾ ਕੇਹਾ ਹੋਵੇਗਾ? -ਬੁੱਢਾ ਰਹਿਮਾਨ ਬੜੀ ਹਸਰਤ ਨਾਲ ਸੋਰਦਾ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਲਾਡਲੀ ਧੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ ਤੇ ਫੇਰ ਤਲੇਗਿਆਂ ਦੇ ਸਰਦਾਰ ਅਲੀ ਮੁਰੰਮਦ ਨੂੰ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਰੋਏਗਾ, ਫੇਰ ਹੱਸਣ ਲੱਗੇਗਾ, ਫੇਰ ਪੜੇਗਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਕੇ ਦੋਹਤਾਵਾਨ ਨੂੰ ਗਲੀਆਂ, ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਖਿਡਾਉਦਾ ਫਿਰੇਗਾ... “ਇਹ ਤਾਂ ਮੈਂ ਭੁੱਲ ਹੀ ਗਿਆ ਸੀ—ਜੀਨਾ ਦੀ ਮਾਂ।” ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਮੰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਕ ਟੌਟੀ ਹੋਈ ਰੱਸੀ ਨੂੰ ਆਦਤ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਰਗਤ ਕੇ ਤੋਤਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਿਹਾ—“ਬਚਪੇ ਵਿਚ ਚੇਤਾ ਕਿੰਨਾ ਮਾਤਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ!”

ਅਲੀ ਮੁਹੰਮਦ ਜੀਨਾ ਦਾ ਘਰਵਾਲਾ ਸੀ। ਨਰੋਆ
ਜਵਾਨ ਸੀ। ਸਿਪਾਹੀ ਤੋਂ ਤੱਤੀਕੀ ਕਰਦਾ ਕਰਦਾ ਨਾਇਕ ਬਣ
ਗਿਆ ਸੀ। ਤਲੰਗੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਰਦਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ।
ਅਮਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਅਲੀ ਮੁਹੰਮਦ ਬੱਡੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ
ਹਾਕੀ ਖੇਡਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਐਨ. ਡਬਲਿਊ. ਆਰ., ਪੁਲਿਸ
ਮੈਨ, ਬਰਗੋਡ ਵਾਲੇ, ਯੂਨੀਵਰਸਟੀ ਵਾਲੇ ਉਸਨੇ ਸਾਰੇ ਹਰਾ
ਦਿਤੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਐਸਟੀ ਨਾਲ ਬਸਰਾ ਜਾਣ
ਵਾਲਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਰਸੀਦ ਅਲੀ ਕਾਫੀ ਤਾਕਤ
ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਚੁਕਿਆ... ਇਸ ਹਾਕੀ ਕਰਕੇ ਹੀ ਅਲੀ
ਮੁਹੰਮਦ ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਖਾਸਾ ਚੜ੍ਹ
ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਇਕ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਜੀਨਾ ਨਾਲ ਬੜਾ
ਚੰਗਾ ਸਲੁਕ ਕਰਦਾ ਸੀ-ਪਰ ਉਹ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ
ਹੀ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਏਨਾ ਵੱਡਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਚਰਣਾ ਵਿਚ ਬੈਠੀ
ਜੀਨਾ ਉਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਦੀ। ਉਸਦਾ ਇਕ
ਹੋਰ ਵੀ ਕਾਰਣ ਸੀ-ਮਿਸੇਜ਼ ਹੋਲਟ, ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਦੀ

ਘਰਵਾਲੀ ਨੇ ਇਨਾਮ ਵੰਡ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਅਲੀ ਮੁਹੱਮਦ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਸੁਬੋਦਾਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ- 'ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਤੇਰੀ ਸਟਿਕ ਚੁੰਮ ਲਵਾ' - ਅਲੀ ਮੁਹੱਮਦ ਦਾ ਕਿਆਲ ਸੀ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਸਟਿਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੜੇ ਈਰਖਾਲੂ ਸੁਭਾਅ ਦ ਆਦਮੀ ਹੈ ਸੁਬੋਦਾਰ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵੀ ਤਾਂ ਗੁਹਾਣੇ ਤਾਈ ਦੀ ਈ ਪੜਿਆ ਈ।

ਰਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਇੰਜ
ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ
ਉਸ ਨੈ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ
ਕਿਸੇ ਬਚੇ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰ ਨੂੰ
ਮਿਲਣ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਮੰਜ਼ੀ
ਤੋਂ ਝੁਕ ਕੇ ਜੁੱਤੀ ਤੋਂ ਜੁੱਤੀ ਲਾਹੀ,
ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਅੰਬਾਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ
ਭਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਅਰਸੇ ਵਿਚ

ਜੀਨਾ ਦੀ ਮਾਂ ਰੋਟੀ ਲੈ ਆਈ। ਅੱਜ ਉਸਨੇ ਆਸੋ ਉਲਟ ਮੀਠ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜੀਨਾ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਮਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਮੰਡੀਓ ਮੀਟ ਮੰਗਵਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਰਾ ਘਿਓ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਤਿੱਲੀ ਦੀ ਖਰਾਬੀ ਦਾ ਰੋਗ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਦੂ ਗੁੜ, ਤਿਲ, ਬੈਂਗਨ, ਮਸਰਾਂ ਦੀ ਦਾਲ, ਮੀਟ ਤੇ ਚਿਕਾਨਾਈ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਹੋਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ

ਬੁੰਦੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਸਨੇ ਬੈਂਗਨ ਬਣਾਏ ਸਨ, ਰਹਿਮਾਨ ਤੋਂ ਇਹੋ ਕੁਝ ਸੁਣਨ ਦੀਆਸ ਸੀ। ਪਰ ਰਹਿਮਾਨ ਦੀ ਚੁੱਪ ਤੋਂ ਬੁੰਦੀ ਨੇ ਉਲਟੇ ਹੀ ਅਰਥ ਲਾਏ। ਦਰਅਸਲ ਬੁੰਦੀ ਨੇ ਇਕ ਨਿਖੋਟ੍ਟ ਪਿੱਛੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸਵਾਦ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਬੁੰਦੀ ਦੇ ਸੋਚਣ ਦਾ ਢੰਗ ਵੱਡੇ ਨਿਆਰਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਦੀ ਉਹ ਮੌਟੇ ਵਿੰਡ ਵਾਲੇ ਉਸ ਵਾਚੇ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਸੁਖ ਹੀ ਕਿਹੜਾ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਫੇਰ ਇਕ ਤਰਬੂਜ ਤੋਂ ਤਿਲੁਕ ਦੇ ਗੋਡਾ ਤੁੜਵਾ ਬੈਠਣ ਪਿੱਛੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੈ ਲਈ ਸੀ ਉਸਨੇ ਤੇ ਘੋੜੇ ਬੈਠਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਬੁੰਦੀ ਨੇ ਕਪੜੇ ਨਚੋਤਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਿਹਾ—“ਤੂੰ ਨਾ ਖਾਹ ਬਾਬਾ ਤੇਰੀ ਖਾਤਰ ਮੈਂ ਤਾਂ ਨੀ ਮਰਨਾ ਸੁੱਖਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ ਦਾਲ ਜੰਗੀ ਨੀ ਲੱਤਾਦੀ।”

ਰਹਿਮਾਨ ਦਾ ਜੀਅ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਮੰਜ਼ੀ ਹੋਣੇ
ਜੁੱਤੀ ਚੁੱਕ ਲਏ ਤੇ ਉਸ ਬੁੱਢੀ ਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਰਹੇ-ਸਹੇ ਵਾਲੇ
ਵੀ ਭਾੜ ਦਵੇ। ਸਿਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ਕੀ ਦੇ ਲੱਭਦਿਆਂ ਹੀ ਬੁੱਢੀ ਦੀ
ਜਮਾਂਦਰੁ ਨਜ਼ਲਾ ਵੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਕਝ ਗਰਾਹੀਆ
ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਤੁੰਨਤ ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ- 'ਪਿੱਤ
ਵਧਿਆ ਐ ਤਾਂ ਵਧਿਆ ਰਹੇ, ਕੇਡਾ ਸਵਾਦ ਮੀਟ ਬਣਾਇਆ
ਐ ਮੇਰੀ ਜੀਨਾ ਦੀ ਮਾਂ ਸੋ। ਮੈਂ ਵੀ ਲੁਨਾਂ ਸ਼ਿਕਰਾ ਅਂ ਪ੍ਰਾਨਾ।'
ਤੇ ਫੇਰ ਰਹਿਮਾਨ ਚਟਖਾਰੇ ਲੈ ਲੈ ਕੇ ਸਬਜ਼ੀ ਖਾਣ ਲੱਗਾ
ਤਰੀ ਵਿਚ ਭਿੰਜੀ ਬੁਰਕੀ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ
ਖਿਆਲ ਆਉਦਾ-ਆਖਰ ਉਸਨੇ ਜੀਨਾ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜ
ਸੁਖ ਦਿਤਾ ਹੈ? ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿਚ
ਚਪਤਾਸੀ ਲੱਗ ਜਾਏ ਤੇ ਫੇਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨ ਮੜ
ਆਉਣਾ ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਉਗਲਾਂ ਪੱਤੇ
ਦੇ ਲੜ ਨਾਲ ਪੁੰਝੀਆਂ ਤੇ ਉਠ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ। ਕਿਸੇ ਅਧ
ਚੇਤਨ ਅਹਿਸਾਸ ਵੱਸ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਜੁੱਤੀ ਚੁੱਕੀ ਤੇ ਦਲਾਤ
ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੀ ਨਾਲੋਂ ਅੱਡ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤੀ।

ਪੈਰ ਇਸ ਸਫਰ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣਾ।
ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਪਣੀ ਅੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮੱਕੀ ਨੂੰ ਗੋਡੀ ਕਰਨਾ ਵੀ

ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ।

ਸਵੇਰੇ ਦਾਲਾਨ ਵਿਚ ਝਾੜ੍ਹੂ ਦੇਂਦਿਆਂ ਬੁੰਢੀ ਨੇ
ਬੇਧਿਆਨੀ ਨਾਲ ਰਹਿਮਾਨ ਦੀ ਜੱਤੀ ਪ੍ਰਾਂ ਸਰਕਾ ਇਤੀ ਤੇ
ਜੱਤੀ ਦੀ ਅੱਡੀ ਦੂਜੀ ਜੱਤੀ ਉਤੇ ਫੇਰ ਜਾ ਚੜ੍ਹੀ। ਸਾਮ
ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸਲਾਹ ਵਿੱਲੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ—ਸੌਣ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ
ਅੰਬਾਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰਹਿਮਾਨ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਕੱਚਾ
ਪੱਕਾ ਸੀ—ਉਸਦਾ ਖਿਆਲ ਸੀ ਕਿ ਤਰਾਈ ਵਿਚ ਗੋਡੀ ਕਰਨ

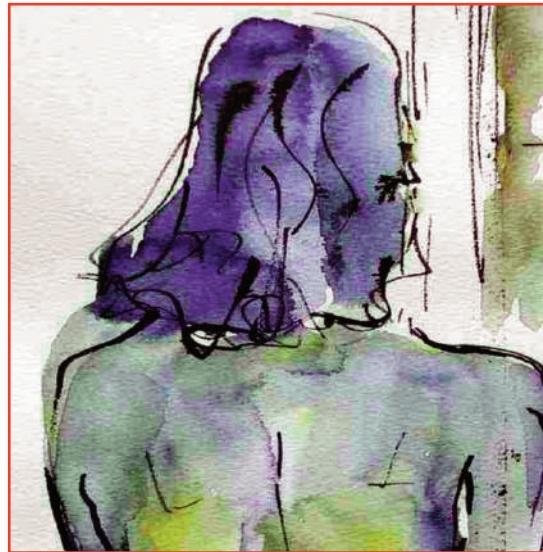
ਖੇਡ ਕੁੱਦ ਕੇ ਬਾਹਰੋਂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਲਾ
ਕੇ ਕਿੰਨੀ ਠੰਡ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਹਨੀਂ ਦਿਨੀ ਇਸ ਦਿਲ
ਉਤੇ ਇਹ ਮਘਦੀ ਹੋਈ ਪਾਥੀ ਰੱਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ
ਹੁੰਦੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਸਿਰਵ ਉਸਨੂੰ ਦੁਰੋਂ ਹੀ ਦੇਖ ਸਕੇਗਾ,
ਉਸਦਾ ਸਿਰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਚੁੰਮ ਲਵੇਗਾ-ਤੇ-ਕੀ ਓਹ
ਤਸੱਲੀ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ?’

ਰਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤਾਂ ਪੱਕਾ ਸ਼ਕਿਨ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹਦਾ ਰੋਣ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਅੱਥਰੂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਲੱਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ, ਪਰ ਉਹ ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ ਵਹਿ ਤੁਰਨਗੇ ਕਿ ਤਲੰਗਾ ਉਸਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਕੁਟਮਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜ਼ਬਾਨ ਦੀ ਫੁਜ਼ਲ ਬਕਬਕ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿ ਦਿੱਵੇਗਾ ਕਿ 'ਜੀਨਾ' ਮੇਰੀਏ ਧੀਏ। ਤੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਮੈਂ ਭੜ੍ਹੇ ਕਰਦੇ ਦਿਨ ਵੇਖੇ ਨੇ ਸਜੋਂ ਚੌਧਰੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਟਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਢੂਹੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਸੀ, ਮੈਂ ਮਰ ਹੀ ਤਾਂ ਚੱਲਿਆ ਸੀ-ਫੇਰ ਤੂੰ ਕਿਥੇ ਲੱਭਦੀ ਆਪਣੇ ਅੱਥਰੂ ਨੂੰ? ਪਰ ਅਣ-ਆਈ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮਰਦਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਲਈ ਜਾਂ ਸਾਹਕੇ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਊ-ਸੁਖਰੇ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਧੜ ਬਚ ਗਿਆ।

... ਤੇ ਕੀ ਨਿਂਕੇ ਦਾ ਲਹੂ ਜੋਸ ਮਾਰਨੇ ਰਹਿ
ਜਾਉ? ਉਹ ਹੁਮਕ ਹੁਮਕ ਦੇ ਆ ਜੂ-ਗਾ ਮੇਰੇ ਕੋਲ, ਤੇ ਮੈਂ
ਕਹਾਂਗਾ-'ਸਾਹਕ ਬੇਟਾ ਦੇਖ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਲਈ ਲਿਆਇਆਂ-ਸੜ੍ਹ,
ਮੱਕੀ ਦੇ ਭੂਤ ਪਿੰਨੇ ਤੇ ਖੱਡੋਣੇ ਤੇ ਹੋਰ ਬੜਾ ਛਿੱਡਪੱਤ; ਪਿੰਡ
ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਹੀ ਗਰੀਬੀ ਦਾਅਵਾ ਹੁੰਦੈ।' ਨਿੰਕਾ ਬੜੀ
ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਪਪੋਲ ਸਕੇਗਾ ਕਿਸੇ ਹਰੇ ਫੁੱਲੇ
ਨੂੰ ਤੇ ਜਦੋਂ ਤਲੰਗੇ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਤੂੰ-ਤੂੰ, ਮੈਂ-ਮੈਂ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ
ਖਬ ਖਰੀਆਂ-ਖਰੀਆਂ ਸੁਣਾਵਾਂਗਾ। ਵੰਡਾ ਸਮਝਦਾ ਕੀ ਐ
ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ-ਕੱਲ ਦੀ ਭੂਤਨੀ ਤੇ... ਤੇ... ਉਹ ਨਾਜ਼
ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਘਰ ਰੱਖੋ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ... ਤੇ ਫੇਰ ਮੈਂ ਉਸਦੇ
ਪੁੱਤੜ ਨੂੰ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰੁੰਗਾ ਗਲੀ ਗਲੀ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਬਾਜ਼ਾਰ... ਤੇ
ਮੰਨ ਜਾਵੇਗਾ ਤਲੰਗਾ।'

ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਗੋਡੀ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ। ਖੜ੍ਹੀ
ਫਸਲ 'ਤੇ ਕੁਝ ਰੂਪਏ ਉਧਾਰ ਲੈਂ। ਬੋਹੀਆ ਚੁੱਕਿਆ ਤੇ
ਸਫਰ ਖਰਚ ਨਾਲ ਬੰਨਿ੍ਹਾਂ ਕੇ ਯੱਕੇ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਗਿਆ।
ਬੁਢੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦ ਹਵਾਲੇ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਿਹਾ—
“ਬਸਰਾ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗਾ, ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚਾ ਮੇਰੀ ਜੀਨਾ ਨੂੰ
ਨਾਲ ਲੈਂਦਾ ਆਵੀ ਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਕੇ ਨੂੰ ਵੀ-ਹੁਣ ਪਤਾ ਨਹੀਂ
ਕਦੋ ਦਮ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇ।”

ਮਲਿਕਾ ਰਾਣੀ ਤੋਂ ਮਾਨਕ ਪੁਰ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ
ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਇਸਹਾਕ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ
ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਰੀਦ ਲਈਆਂ। ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਸੀ। ਇਕ
ਸਲੋਲਾਈਟ ਦਾ ਜਾਪਾਨੀ ਛਲਕਣਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਅੱਧੀ
ਦਰਜਣ ਦੇ ਲਗਭਗ ਘੁੰਗਰੂ ਯਕਦਮ ਵੱਜ ਪੈਂਦੇ ਸਨ।
ਮਾਣਕਪੁਰ ਤੋਂ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਗੱਡੀਰਾ ਵੀ
ਖਰੀਦ ਲਿਆ ਤਾਂਕਿ ਇਸਹਾਕ ਫੜ੍ਹੁ ਕੇ ਤੁਰਨਾ ਸਿੱਖ ਜਾਵੇ।
ਕਦੀ ਰਹਿਮਾਨ ਕਹਿੰਦਾ ਅੱਲ੍ਹਾ ਕਰੇ, ਇਸਹਾਕ ਦੇ ਦੰਦ ਇਸ
ਕਾਬਿਲ ਹੋਣ ਕਿ ਉਹ ਭੁਤ ਪਿੰਨੇ ਖਾ ਸਕੇ। ਫੇਰ ਇਕਦਮ
ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਉਹ ਏਨਾ ਛੋਟਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਤੁਰਨਾ ਵੀ
ਨਾ ਸਿੱਖਿਆ ਹੋਵੇ ਤੇ ਜੀਨਾ ਦੀਆਂ ਗੁਆਂਫਣਾ ਜੀਨਾ ਨੂੰ
ਕਹਿਣ- 'ਨਿੱਕੇ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਨਾਨੇ ਦੇ ਗੱਡੀਰੇ ਨਾਲ ਤੁਰਨਾ
ਸਿੱਖਿਐ...'...ਤੇ ਰਹਿਮਾਨ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਿੱਕੇ ਨੂੰ
ਵੱਡਾ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਨੂੰ ਨਿੱਕਾ! ਸਿਰਦ ਉਸਦੀ
ਇੱਛਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸੱਤੂ, ਉਸਦੇ ਭੁਤ ਪਿੰਨੇ, ਉਸਦਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ,
ਉਸਦਾ ਛਲਕਣਾ, ਉਸਦਾ ਗੱਡੀਰਾ ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ
ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕੰਮ ਆ ਸਕਣ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਹ ਸਲਹੁਤ
ਹੋਵੇ ਜਿਸਦੀ ਉਸਨੂੰ ਇੱਛਾ ਸੀ। ਕਈ ਉਹ ਸੋਚਦਾ, ਕੀ ਜੀਨਾ

ਪਿੰਡ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਗੁਰੀਬੀ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰੇਗੀ? ਕੀ
ਪਤਾ ਉਹ ਉਸਦਾ ਦਿਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਜੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ
ਕੇ ਗਦਗ ਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਪਰ ਕੀ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਮੇਰਾ ਜੀਅ ਰੱਖਣ
ਲਈ ਹੀ ਇੰਜ ਕਰੇਗੀ? ਫੇਰ ਤਾਂ ਮੈਂਹੂੰ ਬਤਾ ਵੱਖ ਹੋਵੇਗਾ।
ਕੀ ਮੇਰੇ ਸੱਤ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਸਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ? ਮੇਰੀ
ਧੀ ਨੂੰ, ਮੈਰੀ ਜੀਨਾ ਨੂੰ! ਅਲੌਅਾ ਤਾਂ ਪਰਇਆ ਪੇਟ ਹੈ, ਉਹ
ਕੁਝ ਵੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਉਹ ਤਾਂ ਨਾਇਕ ਹੈ। ਅੱਲ੍ਹੂ
ਜਾਣੇ ਸਾਹਬ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਕੁਝ ਖਾਂਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਕਿਉਂ
ਪਸੰਦ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸੱਤੂ-ਤੇ ਨਾਨਕਪੁਰ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ
ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਰਹਿਮਾਨ ਕੰਬਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਅੰਗਿਆਰ ਭਖਣ ਲੱਗ ਪਏ।
ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਡਿੱਡ ਨੂੰ ਦੱਬਿਆ। ਤਿਲੀ
ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਫੇਰ ਚਸਕਦੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ, ਜੀਨ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ
ਐਵੇਂ ਹੀ ਮੀਟ ਬਣਾ ਲਿਆ-ਪਰ ਉੱਦੋਂ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦੁਪੱਟੇ ਨਾਲ
ਹੱਥ ਪੂੰਛਣੇ ਤੇ ਮੀਟ ਦੋਵੇਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪਸੰਦ ਆਈਆਂ ਸਨ।
(ਚਲਦਾ)

ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ

ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਤਲਿਆਂ 'ਚ ਜਲਣ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਘਰੇਲੂ ਉਪਾਂ

ਜੇਕਰ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਦਰਦ, ਸੋਜ ਜਾਂ ਜਲਣ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੌਜ਼ਰਾਂਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਦਰਦ ਜਾਂ ਸੋਜ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਲੱਛਣਾਂ ਨੂੰ ਨੌਜ਼ਰਾਂਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਘਰੇਲੂ ਉਪਾਂ ਵੀ ਜ਼ਾਮਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਤਲਿਆਂ 'ਚ ਸੋਜ ਤੇ ਝਰਨਾਹਟ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੰਦੋਂ ਦੇ ਅਸਟਾਂਗ ਆਯੁਰਵੇਦ ਕਾਲਜ ਦੇ

ਡਾਕਟਰ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਭਾਰਗਵ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਸੋਜ, ਦਰਦ ਜਾਂ ਝਰਨਾਹਟ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰ 'ਚ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੁਰਾਕ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਵਿਟਾਮਿਨ ਬੀ-12 ਦੀ ਘਾਟ

ਜੇਕਰ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਤਲਿਆਂ 'ਚ ਦਰਦ, ਕੰਬਣੀ, ਸੋਜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਰੀਰ 'ਚ ਵਿਟਾਮਿਨ ਬੀ-12 ਦੀ ਘਾਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਟਾਮਿਨ ਬੀ-12 ਦੀ ਕਮੀ ਨਾਲ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ 'ਚ ਦਰਦ ਜਾਂ ਕੜਵੱਲ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੁਰਾਕ 'ਚ ਵਿਟਾਮਿਨ ਬੀ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਵੇਖ, ਪਨੀਰ, ਫਲ ਆਦਿ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੇਵਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬਾਇਰਾਇਡ ਜਾਂ ਡਾਇਬਟੀਜ਼ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ

ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਤਲਿਆਂ 'ਚ ਜਲਣ ਜਾਂ ਦਰਦ ਬਾਇਰਾਇਡ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇਕ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਬਾਇਰਾਈਡ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਓ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਦਵਾਈ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤਲਿਆਂ 'ਚ ਜਲਣ ਤੇ ਝਰਨਾਹਟ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੀ ਸੂਗਰ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰੀਰ 'ਚ ਸੂਗਰ ਲੈਵਲ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ 'ਚ ਰੱਖੋ।

ਗਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ

ਜੇਕਰ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਲਗਾਤਾਰ ਉੱਚਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਦਰਦ ਜਾਂ ਜਲਣ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਕਾਰਨ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਰਬੀ ਵਾਲੀ ਭੋਜਨ ਜਾਂ ਤਲੇ ਹੋਏ ਭੋਜਨ ਦਾ ਸੇਵਣ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਰਾਬ ਅਤੇ ਸਿਗਰੇਟ ਪੀਂਡੀਆਂ ਵੀ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਹਨ ਰੋਕਬਾਮ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਉਪਾਂ

ਤਲਿਆਂ 'ਚ ਜਲਣ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਸੇਂਧਾਂ ਨਮਕ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ ਢੁਕੋ ਕੇ ਰੱਖੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੁਸੀਂ ਨਾਰੀਅਲ ਦੇ ਤੇਲ ਨਾਲ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਮਾਲਿਸ਼ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਨਾਰੀਅਲ ਦੇ ਤੇਲ 'ਚ ਹਲਦੀ ਵੀ ਮਿਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤਲਿਆਂ 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਲਣ ਸਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਲੋਵੇਰਾ ਦੀ ਮਾਲਿਸ਼ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਠੰਡਾ ਕਰਨ ਲਈ ਐਲੋਵੇਰਾ ਜੈਲ ਵਿੱਚ ਕੈਂਫਰ ਅਤੇ ਨਾਰੀਅਲ ਤੇਲ ਵੀ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਧੇ ਹੋਏ ਯੂਰਿਕ ਐਸਿਡ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਹ ਡਾਈ ਫਰੂਟਸ

ਯੂਰਿਕ ਐਸਿਡ ਵਧਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬਜ਼ੁਗਰ ਸਗੋਂ ਅਜਿਹੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵੀ ਪਰੋਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਅਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਇਹ ਆਮ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੁਰਨ, ਉਠਣ ਜਾਂ ਬੈਠਣ ਸਮੇਂ ਪਿਨ ਚੁਭਣ ਵਰਗ ਦਰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਵਧਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋਤਾਂ ਦਾ ਦਰਦ, ਸਰੀਰ 'ਚ ਅਕੜਾ, ਗਠਿਏ ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਅਰਥਾਈਟਿਸ ਵਰਗੀ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਇਸ ਨੂੰ ਨੌਜ਼ਰਾਂਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਰਫ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਕੁਝ ਸੱਕੇ ਮੇਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮਤ ਸੇਵਣ ਨਾ ਸਿਰਫ ਯੂਰਿਕ ਐਸਿਡ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਪੀਤਤ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਆਉ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਯੂਰਿਕ ਐਸਿਡ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਡਾਈ ਫਰੂਟਸ ਦਾ ਸੇਵਣ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਯੂਰਿਕ ਐਸਿਡ ਕੀ ਹੈ- ਯੂਰਿਕ ਐਸਿਡ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਪਾਚਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੂਝਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿਊਰੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਿਊਰੀਨ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟੁੱਟਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਯੂਰਿਕ ਐਸਿਡ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰ 'ਚ ਚੁਭਣ ਤੇ ਦਰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪਿਊਰੀਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ 'ਚ ਫੈਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜੋਤਾਂ ਦੇ ਦਰਦ, ਗਠਿਏ ਤੇ ਅਰਥਾਈਟਿਸ ਵਰਗੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ 5 ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਸੂਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼

ਅਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸੂਗਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਖਾਸਕਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਸਬੰਧੀ ਚੌਕਸੀ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਸੂਗਰ ਇੱਕ ਲਾਇਲਾਜ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀਤਤ ਲੋਕ ਦਵਾਈਆਂ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਸੈਲੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬਦਲਾਅ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ।

ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਖਾਣ-ਪੈਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦਾ ਖਾਸ ਖਾਲੀ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਕਈ ਆਦਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਬਣਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਦੇਂਸਣ ਜਾਰੀ ਹਾਂ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਬਲੱਡ ਸੂਗਰ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਡਾਇਬਟੀਜ਼ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਨੀਂਦ ਦੀ ਕਮੀ- ਨੀਂਦ ਦੀ ਕਮੀ ਜਾਂ ਘੱਟ ਨੀਂਦ ਨਾਲ ਕਮੀ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੂਗਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨੀਂਦ ਦੀ ਕਮੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹਾਰਮੋਨਲ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਨਸੁਲਿਨ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਅਤੇ ਬਲੱਡ ਸੂਗਰ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਵਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੀਂਦ ਦੀ ਕਮੀ ਮਿਠੇ ਭੇਜਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਬਲੱਡ ਸੂਗਰ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਨਕਲੀ ਮਿਠਾ- ਖੋਜ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਸਪਾਰਟੇਮ ਜਾਂ ਸੁਕਰਲੋਜ ਵਰਗੇ ਨਕਲੀ ਮਿਠੇ ਬਲੱਡ ਸੂਗਰ ਦੇ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਇਨਸੁਲਿਨ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਈ ਮਿਠੇ ਭੇਜਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਖੰਡ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਬਲੱਡ ਸੂਗਰ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਡਰ- ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲਦੀ ਜੀਵਨ ਸੈਲੀ ਕਾਰਨ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਲੋਕ ਕਈ ਮਾਨਸਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ।

ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਰੀਰੀ-ਬੰਧ ਵੀ ਢੂਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਡਾਇਟੇ ਜਾਣ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ

ਨਵੇਂ ਵਕੇ ਦੀ ਸੁੱਤ ਆਮਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਸ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਮਿੱਖ ਜਗਤ
ਨੂੰ ਸੱਖ ਲੱਖ ਮਥਾਰਕਾਂ ਹੋਵਣ ਅਤੇ ਰੱਬ ਅੱਗੇ ਆਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਾਨੂੰ
ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਹਰ ਸੁਨੌਥੀ ਸੇਜਾ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜੇ

Sarpan ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ
Tanjit Manmit

Quik Signs

E-mail: tanjit5020@yahoo.com
manmit5020@yahoo.com
visit us at : www.quiksigns.us

ਸਿਹਤ ਨਹੋਈ ਸਭ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ, ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਕਰੀਂ।
ਕਿਰਤੀ ਕਾਮੇ, ਹਾਲੀ, ਪਾਲੀ ਖੁਸ਼ ਵਸਣ ਸਭ ਘਰੋਂ ਘਰੀਂ।
ਸੁਖੀ ਵਸਣ ਸਭ ਦੁਨੀਆਂ ਵਾਲੇ, ਬੋਝੇ ਖੁਸ਼ੀਂ ਭਰੀਂ।
ਅਗਿਆਨਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਭਜਾ ਕੇ, ਫਿਜਾ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ ਕਰੀਂ।
ਬੰਦਾ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣੇ, ਐਸੀ ਮਿਹਰ ਕਰੀਂ।
ਹਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ਗਲੀ ਵਰਤਾ ਕੇ, ਸਭ ਦੇ ਬੋਝੇ ਭਰੀਂ।
ਹਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਤੂੰ ਸੁਖ ਵਰਤਾ ਕੇ, ਰਹਿਮੇ ਰਹਿਮ ਕਰੀਂ।
ਭੁੱਖਾ ਨਾ ਕੋਈ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਂਵੋਂ, ਐਸਾ ਕਰਮ ਕਰੀਂ।
ਤੰਗੀ ਤੁਰਸੀ ਦੂਰ ਭਜਾਵੀਂ, ਸਭਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜੀਂ।
ਵਿਦਿਆ ਤੋਂ ਨਾ ਕੋਈ ਵਾਂਝਾ ਰਹੇ, ਐਸੀ ਮਿਹਰ ਕਰੀਂ।
ਨਵੇਂ ਵਕੇ ਵਿੱਚ ਮੇਰਿਆ ਰੱਬਾ, ਸਭ ਤੇ ਮਿਹਰ ਕਰੀਂ।

ਹਰ ਤਰਾਂ ਦੇ ਸਟੋਰਾਂ ਦੇ ਸਾਈਨ, ਟਾਰਕਾਂ ਦੇ ਸਾਈਨ, ਬੈਨਰ, ਛੱਲ ਕਲਰ ਪੋਸਟਰ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਡ, ਬਿਜਲਸ ਕਾਰਡ,
ਮੈਗਨੈਟਿਕ ਸਾਈਨ, ਫਲਾਈਰਜ਼, ਵੈਸਟੋਰੈਟਾਂ ਦੇ ਮੈਨੀਜਰਿਂਗ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ।

ਜਾਸੀਂ ਹਰ ਤਰਾਂ ਦੇ ਸਾਈਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਈਨਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Contact : 661.703.8795, 661.900.7357

ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਡੀਲਰਸ਼ਿਪ
ਅਪ ਕੀ ਆਪਣੀ ਡੀਲਰਸ਼ਿਪ।

USA TRUCK SALES

1-833-MYUSA-24 (833-698-7224)
USATRUCKSALES.COM

TRUCK LOANS
BUY, SELL & CONSIGNMENT
USED TRUCKS & TRAILERS

UNIVERSAL TIRE HUB
BAKERSFIELD, CA

TRUCK & TRAILER TIRES

ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਟਾਈਰ ਹੈਬ, ਬੈਕਰਸਫੀਲਡ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ
ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਟਰੱਕ ਅਤੇ ਟਰੇਲਰ ਦੇ ਵਧੀਆ ਟਾਈਰ ਵਾਲਿਬ ਰੇਟ ਤੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

TRAILER \$1699
(ALL TAX INCLUDE 8 TIRES)

DRIVE TIRES \$1850
(ALL TAX INCLUDE 8 TIRES)

BEST PRICE IN CALIFORNIA

ਫੋਨ : 661.735.0001
ਫੋਨ : 661.735.0002

2309 S UNION AVE,
BAKERSFIELD, CA 93307
info@universaltirehub.com

WE ACCEPT BULK ORDERS AND CONTAINER SHIPMENTS

HUBTRACTIRES AvanTech ROADX TYRE Firestone AEOLUS PIRELLI BRIDGESTONE